

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

na Wydziale Lekarsko – Stomatologicznym Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie w dniach 6-8 listopada 2014 r.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. n. med. Józef Kobos, członek PKA
członkowie:

dr hab. n. med. Małgorzata Krawczyk – Kuliś, członek PKA,

prof. dr hab. n. med. Maria Chomyszyn - Gajewska, ekspert PKA,

dr hab. Jolanta Żyśko, ekspert ds. jakości PKA,

dr inż. Ryszard Szczebiot, członek PKA, przedstawiciel pracodawców,

mgr Jakub Kozieł, ekspert ds. formalno – prawnych PKA,

lek. Anna Dąbrowska, ekspert ds. doktorantów PKA,

Ewa Profaska, ekspert studencki PKA, przedstawiciel PSRP.

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Krótką informacja o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy dokonywała oceny instytucjonalnej w wizytowanej podstawowej jednostce organizacyjnej Uczelni. Wizytacja została przeprowadzona z w związku z upłynięciem okresu na jaki została wydana ocena na kierunku lekarsko - dentystycznym przy jednoczesnym spełnianiu przez jednostkę warunków wynikających z art. 48a ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej (Dz. U. Nr 207, poz. 1232).

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, reprezentantami interesariuszy zewnętrznych, pracownikami, doktorantami i studentami ocenianego kierunku.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Strategia określona przez jednostkę

Akademia Lekarska w Szczecinie z Wydziałem Lekarskim i funkcjonującym w ramach tego wydziału Oddziałem Stomatologicznym powołana została Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 marca 1948 r. (Dz.U. nr 21, poz. 145). Obecna nazwa Uczelni ustalona została

ustawą z dnia 10 czerwca 2010r. o nadaniu Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie nazwy „**Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie**” (Dz. U. nr 140, poz.941). Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie jest uczelnia publiczną i działa na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2012 r., poz. 572 z późn. zm.) i innych przepisów dotyczących szkół wyższych oraz statutu i regulaminu studiów PUM.

Misją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego jest prowadzenie działalności dydaktycznej, badań naukowych, rozwój kadry naukowej oraz działalność w zakresie ochrony zdrowia. Wszystkie te zadania są równie ważne i realizowane w poszanowaniu idei prawdy, szacunku dla wiedzy i rzetelności w jej upowszechnianiu. Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie kształci studentów i kadre naukową, realizując zasadę wolności badań naukowych i nauczania. W działalności leczniczo-usługowej i dydaktycznej Uniwersytet otwarty jest dla terenu całej Polski oraz innych krajów. Aktywnie uczestniczy w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych Pomorza Zachodniego i Ziemi Szczecińskiej.

W misji Uczelni zawarto realizowane przez nią zadania dydaktyczne: kształcenie studentów w celu przygotowania do wykonywania zawodów medycznych i kształcenie podyplomowe lekarzy i innych pracowników służby zdrowia, zadania naukowe obejmujące prowadzenie badań naukowych oraz kształcenie wysoko kwalifikowanych i twórczych kadr przygotowujących do samodzielnej pracy naukowo-badawczej i dydaktycznej a także zadania lecznicze obejmujące uczestniczenie w sprawowaniu opieki zdrowotnej w zakresie medycyny, promocji, profilaktyki i ochrony zdrowia, prowadzenie działań mających na celu podnoszenie kultury zdrowotnej społeczeństwa.

Jedną z podstawowych misji PUM jest realizowane od wielu lat otwarcie się na współpracę z zagranicą i dlatego szczególnie nacisk kładzie się na wykształcenie umiejętności współpracy z otoczeniem, w tym również współpracy transgranicznej oraz współdziałania w środowisku wielokulturowym (English Program, Asklepios Program, Program ERASMUS+). Dowodem na takie działanie jest duża liczba studentów na studiach anglojęzycznych.

W ramach edukacji w **Studium Doktoranckim** absolwenci uczelni zdobywają doświadczenie w pracy dydaktycznej i w prowadzeniu badań naukowych. Po obronie rozpraw doktorskich najlepsi z doktorantów mogą pozostać w uczelni zasilając kadre naukowo-dydaktyczną. Uczelnia motywuje do działań naukowych, które są zakończone przeprowadzeniem postępowania i nadaniem stopnia naukowego doktora habilitowanego oraz uzyskaniem tytułu profesora.

Misja ta jest prawidłowo zdefiniowaną misją uczelni medycznej.

Działalność Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego jest zgodna z misją Uczelni. Przygotowanie studentów do pracy w zawodzie lekarza dentystry jest jednym z celów zasadniczych wydziału i uczelni. Innymi celami zdefiniowanymi w misji są: kształcenie podyplomowe lekarzy i innych pracowników służby zdrowia, prowadzenie badań naukowych, przygotowanie studentów do samodzielnej pracy naukowo-badawczej i dydaktycznej, uczestniczenie w sprawowaniu opieki zdrowotnej w zakresie nie naruszającym podstawowych zadań Uczelni, prowadzenie działalności mającej na celu podnoszenie kultury zdrowotnej społeczeństwa, dbanie o zdrowie i rozwój fizyczny oraz psychiczny studentów, wychowywanie studentów w duchu poszanowania praw człowieka, patriotyzmu, demokracji i odpowiedzialności za losy społeczeństwa i państwa, a zwłaszcza w duchu przestrzegania zasad etycznych obowiązujących w środowisku lekarskim.

Cele strategiczne uczelni zawarte są w dokumencie pod nazwą „Strategia Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie na lata 2008/2015”. Obecnie opracowywana jest kolejna strategia rozwoju Uniwersytetu na lata 2015-2025. Nad pracami czuwa Senacka Komisja ds. Strategii Uniwersytetu. W roku 2014 Komisja odbyła 10 posiedzeń w trakcie, których ustalono plan pracy Senackiej Komisji ds. Strategii Uniwersytetu, harmonogram prac nad Strategią rozwoju Pomorskiego Uniwersytetu, przyjęto metodologię prac nad strategią,

wpracowano założenia i projekt strategii, prezentowany na posiedzeniu Senatu w czerwcu 2014. Obecnie trwają konsultacje w obszarach działalności Uczelni w zakresie działalności dydaktycznej, naukowo-badawczej, klinicznej i administracyjno-inwestycyjnej. Dziekan Wydziału jest członkiem Senackiej Komisji ds. Strategii Uczelni i bierze czynny udział w opracowaniu nowej Strategii. Wydział nie posiada własnej Strategii Rozwoju w formie dokumentu opracowanego wyłącznie dla potrzeb Jednostki i zatwierdzonego przez Radę Wydziału. Nie opracowano również koncepcji kształcenia obejmującej studia doktoranckie. **Strategia działalności Wydziału obejmująca obszar badań naukowych, obszar dydaktyki i obszar organizacyjny jest zawarta w roboczym opracowaniu** pt. Strategia Rozwoju WLS PUM na lata 2014-2025, dostarczonym Zespołowi PKA w czasie wizytacji. Dokument ten na chwilę obecną, nie uwzględnia studiów III stopnia. W zakresie obszaru badań naukowych wyszczególniono realizację 6 tematów: Zaburzenia rozwojowe w obrębie twarzy i układu stomatognatycznego – nowe metody diagnostyki i leczenia interdyscyplinarnego; Zaburzenia oddychania podczas snu u dzieci i dorosłych; Rehabilitacja narządu żucia z wykorzystaniem nowoczesnych metod diagnostycznych i terapeutycznych; Profilaktyka chorób jamy ustnej dzieci, dorosłych i osób starszych; Stomatologia minimalnie inwazyjna; Rozwijanie programu edukacji poporodowej i wzbogacanie go o choroby rzadkie oraz zagadnienia z profilaktyki próchnicy i wad rozwojowych narządu żucia. W obszarze dydaktyki wymieniono: Wzmocnienie i rozwój istniejących kierunków na WLS: lekarsko-dentystycznego oraz higiena dentystyczna; Utworzenie nowego kierunku technika dentystyczna, Kształcenie podyplomowe obejmujące staże podyplomowe, staże specjalizacyjne, kursy specjalizacyjne i doskonalące, konferencje szkoleniowe oraz E-learning – kształcenie przed i po dyplomie. W obszarze organizacyjnym zawarto: Wystąpienie o nadanie uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego w zakresie medycyny; E-dziekanat; Powołanie Interdyscyplinarnego Centrum Diagnostyki i Leczenia Zaburzeń Rozwojowych Twarzy i Układu Stomatognatycznego; Organizacja Instytutu Chorób Głowy i Szyi; Pozyskiwanie funduszy poprzez aplikacje do NCN i NCBiR; Organizacja zjazdów, kongresów i szkoleń.

Misja, która jest obecnie realizowana na Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym PUM w Szczecinie, pomimo że nie została przedstawiona jako dokument, jest zgodna z misją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, a przyświecają jej trzy podstawowe cele strategiczne zawarte w Uchwale nr 51/2008 Senatu Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie z dnia 9 kwietnia 2008 roku. Na Wydziale są realizowane cele strategiczne Uczelni w zakresie czterech obszarów: działalność dydaktyczna, działalność naukowo-badawcza, działalność kliniczna, działalność administracyjno-inwestycyjna.

Koncepcja kształcenia realizowanego w Uczelni obejmuje wszystkie poziomy i rodzaje studiów. Na Wydziale kształcenie prowadzone jest obecnie na jednolitych studiach magisterskich na kierunku lekarsko-dentystycznym w języku polskim i angielskim w formie stacjonarnej i niestacjonarnej i na studiach doktoranckich w formie stacjonarnej.

Studia podyplomowe na Wydziale nie są obecnie prowadzone.

Koncepcja prowadzonego na Wydziale kształcenia jest spójna z działalnością naukowo-badawczą prowadzoną na Wydziale oraz celami określonymi w strategii Uczelni, które realizowane są na Wydziale. Wydział obecnie nie posiada własnej strategii a jedynie tak jak i Uczelnia jest w fazie opracowywania nowej strategii, której wdrożenie zaplanowano w styczniu 2015r. Nie opracowano również koncepcji kształcenia obejmującej studia doktoranckie.

Uczelnia nawiązała dobre relacje z otoczeniem. Współpraca z Urzędem Marszałkowskim, Urzędem Wojewódzkim, Urzędem Miejskim obejmuje promowanie Uczelni w regionie, opiekę nad stażami podyplomowymi, kwalifikowanie, nabór i opiekę nad stażami specjalizacyjnymi. Okręgowa Izba Lekarska otacza opieką prawną rozpoczynających pracę zawodową absolwentów, przybliża sprawy uczelni środowisku lekarskiemu (wydawany przez O.I.L. periodyk *Vox Medici*), korzysta z wiedzy specjalistów - pracowników poszczególnych Wydziałów PUM, którzy dzielą się nią podczas konferencji prowadzonych przez Okręgową Izbę Lekarską w ramach szkolenia ustawicznego. Współpraca z Uniwersytetem Szczecińskim i Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym wiąże się z wymianą kadry naukowej, wspólnym prowadzeniem tematów badawczych, także finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Zachodniopomorskie Centrum Zaawansowanych Technologii obejmuje wspólne działania zespołów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego i Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego. Międzynarodowe Centrum Nowotworów Dziedzicznych, które posiada status Centrum Doskonałości realizuje działalność naukową pracowników naszej uczelni we współpracy z naukowcami z USA, Australii i Kanady. Wydawane jest także czasopismo naukowe o zasięgu międzynarodowym (*Hereditary cancer in clinical practice*) – IF 1.0. Jednostki PUM weszły także w skład Europejskiego Centrum Doskonałości Komórek Macierzystych (STEC). Od 2000 r. pracownicy PUM uczestniczą w grantach międzynarodowych finansowanych w ramach Programu Ramowego Unii Europejskiej. Problematyka naukowa związana z profilem jednostek organizacyjnych uczelni (katedr, klinik i zakładów PUM), realizowana jest często przy udziale studentów pracujących bardzo aktywnie w Studenckich Kołach Naukowych. Współpraca z uczelniami medycznymi w kraju opiera się na wspólnych badaniach naukowych oraz wymianie studentów (program MOSTUM). Wydział Lekarsko-Stomatologiczny nawiązuje współpracę z otoczeniem w ramach działań Uczelni.

Wydział Lekarsko-Stomatologiczny ściśle współpracuje z Wydziałem Lekarskim z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim, Wydziałem Nauk o Zdrowiu oraz Wydziałem Lekarsko-Biotechnologicznym i Medycyny Laboratoryjnej w zakresie ustalania i realizowania programów z przedmiotów nauczanych na Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym, standaryzacji niektórych procedur lekarskich oraz sprawdzania wiadomości na poszczególnych latach studiów. Współpraca odbywa się na 2 płaszczyznach: dydaktycznej - zajęcia z przedmiotów wymaganych na kierunku lekarsko-dentystycznym prowadzone są dla studentów przez kadre zatrudnioną na innych Wydziałach oraz naukowej - badania interdyscyplinarne prowadzone wspólnie przez pracowników czterech Wydziałów. W ramach dydaktyki podyplomowej prowadzone są na Wydziale Studia Doktoranckie.

W budowaniu wysokiej jakości kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni: władze Wydziału, członkowie Rady Wydziału (RW) Lekarsko-Stomatologicznego PUM w Szczecinie, Komisje RW, ustalają m.in. priorytety, przygotowują projekty uchwał i

koordynują prace dotyczące doskonalenia oferty kształcenia, powołują i monitorują funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, Kierownik Studiów Doktoranckich organizuje i monitoruje prawidłowy przebieg realizacji programu studiów III stopnia, hospituje prowadzone na studiach doktoranckich zajęcia, Kierownicy Zakładów i Klinik podejmują m.in. inicjatywy dotyczące opracowania nowych i korygowania treści istniejących przedmiotów, podejmują przedsięwzięcia związane z organizacją nowych form kształcenia, hospituja prowadzone zajęcia, Pracownicy Wydziału biorą udział w doskonaleniu warsztatu i procesu dydaktycznego, m.in. poprzez: zdobywanie nowych kwalifikacji, uzyskiwanie uprawnień, odbywanie praktyk i staży w ośrodkach naukowych krajowych i zagranicznych, udział w zespołach badawczych krajowych i międzynarodowych doskonalących przygotowanie do procesu kształcenia na najwyższym poziomie, studenci, doktoranci biorą udział w ocenie procesu nauczania, w tym sposobu prowadzenia zajęć i przygotowania pracowników Wydziału do zajęć.

Na poziom kształcenia mają wpływ interesariusze zewnętrzni, którzy poprzez bezpośrednie kontakty z kadrami dydaktycznymi zgłaszają uwagi pozwalające na uwzględnianie w programach kształcenia potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, a ich przedstawiciele będący jednocześnie współpracownikami uczelni dążą do doskonalenia procesu kształcenia i mają w nim udział. Formalnym potwierdzeniem współpracy są podpisane umowy, wspólna organizacja konferencji, udział kadry Wydziału w gremiach opiniotwórczych, współudział pracodawców w organizacji praktyk studenckich, pomoc w realizacji prac doktorskich i habilitacyjnych.

Tabela nr 1 Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Forma kształcenia	Liczba studentów						Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni			jednostki			uczelni	jednostki
	I st.	II st.	jednolite magisterskie	I st.	II st.	jednolite magisterskie		
studia stacjonarne w języku polskim	1221	464	1538	-	-	370	233	45
studia niestacjonarne w języku polskim	74	187	265	-	-	65	-	-
studia stacjonarne w języku angielskim	-	-	662	-	-	74	-	-
RAZEM:	1295	651	2465	-	-	509	233	45

Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
uczelni	jednostki
120	-

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego¹ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Na Wydziale realizowana jest strategia rozwoju, jako element strategii rozwoju Uczelni na lata 2008-2015. Wydział nie posiada własnej strategii jako formalnego dokumentu. W związku z tym strategia rozwoju realizowana na wydziale jest jednocześnie misją i strategią Uczelni z czego wynika ich zgodność.

Biorąc pod uwagę stopień zaawansowania prac nad opracowaniem nowej strategii Uczelni i zaangażowanie w zakres tych prac pracowników Wydziału w tym również Dziekana, deklaracje, co do możliwości terminowego wdrożenia nowej strategii rozwoju Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego na lata 2015-2025 należy uznać za prawdopodobne do zrealizowania.

2) Wydział realizuje ogólnouczelnianą koncepcję kształcenia obejmującą prowadzone studia II i III stopnia. W Strategii Rozwoju WLS PUM na lata 2014-2015 (dokument

¹ według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie.

roboczy) nie wymieniono studiów doktoranckich ani podyplomowych. W nowo opracowywanej Strategii Rozwoju Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego należy uwzględnić opracowanie koncepcji kształcenia dla studiów III stopnia, jeżeli będą prowadzone na Wydziale.

3) Wydział identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym krajowym i zagranicznym w ramach działań Uczelni.

4) W budowaniu wysokiej jakości kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni: władze Wydziału, członkowie Rady Wydziału (RW) Lekarsko-Stomatologicznego PUM w Szczecinie, Komisje RW, ustalają m.in. priorytety, przygotowują projekty uchwał i koordynują prace dotyczące doskonalenia oferty kształcenia, powołują i monitorują funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, Kierownik Studiów Doktoranckich organizuje i monitoruje prawidłowy przebieg realizacji programu studiów III stopnia. Na poziom kształcenia mają wpływ interesariusze zewnętrzni, którzy poprzez bezpośrednie kontakty z kadrą dydaktyczną zgłaszają uwagi pozwalające na uwzględnianie w programach kształcenia potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, a ich przedstawiciele będący jednocześnie współpracownikami uczelni dążą do doskonalenia procesu kształcenia i mają w nim udział.

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Koncepcja struktury i funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) powstała na poziomie uczelnianym na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym (PUM) w Szczecinie dość późno, bo pod koniec 2013 roku. Stworzyła ją Komisja powołana Zarządzeniem Nr 133/2013 Rektora Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie z dnia 28 listopada 2013 roku w sprawie powołania Komisji ds. opracowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Zadaniem Komisji było opracowanie WSZJK zgodnie z zasadami określonymi w uchwale Nr 144/2013 Senatu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie z dnia 30 października 2013 roku w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Wdrażanie systemu rozpoczęto jeszcze później, na mocy uchwały Nr 24/2014 Senatu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie z dnia 12 marca 2014 roku w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie. Wykonanie powyższych Uchwały Senatu Nr 24/2014 powierzone zostało Rektorowi Uczelni. Niestety nie wszystkie struktury WSZJK zostały już powołane, a istniejące nie są do końca świadome swoich zadań i odpowiedzialności. Dość wyraźnie widoczna jest rozbieżność pomiędzy formalnymi założeniami WSZJK a realnymi działaniami projakościowymi w Uczelni.

Cele Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia realizowane są na szczeblu całego Uniwersytetu oraz poszczególnych jednostek podstawowych Uczelni. Odpowiedzialność za funkcjonowanie Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia ponosi prorektor ds. dydaktyki, a na szczeblu wydziału dziekan.

Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia powołuje rektor. W skład Zespołu wchodzi:

- 1) prorektor ds. dydaktyki jako przewodniczący,
- 2) pełnomocnik rektora ds. zarządzania jakością kształcenia,
- 3) po dwóch nauczycieli akademickich z każdego wydziału oraz
- 4) po jednym przedstawicielu studentów i doktorantów - z każdego wydziału.

Członków Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia spośród nauczycieli akademickich wybierają rady wydziału. Przedstawiciele studentów i doktorantów wybierają odpowiednio Parlament Studentów albo Parlament Doktorantów PUM.

Podczas wizytacji stwierdzono, iż taki Zespół nie został powołany przez Rektora. Tym samym cele i zadania przewidziane dla tego zespołu nie są realizowane w PUM.

Działania projakościowe na poziomie ocenianego Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego PUM w Szczecinie rozpoczęły się nieco wcześniej niż opisane powyżej działania prowadzone na poziomie uczelni, bo na początku 2013 roku, kiedy to na mocy uchwały Nr 1dyd/12/13 Rady Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego z dnia 26.02.2013 roku powołano Wydziałową Komisję Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Różnica w czasie powstania specjalnych struktur dedykowanych jakości kształcenia w PUM sprawia, iż założenia WSZJK powstałe na poziomie uczelni różnią się od tego co realizowane jest na poziomie ocenianego Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego.

Zgodnie z założeniami WSZJK na szczeblu wydziałów mają działać Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia. Komisje powoływane są przez rady wydziałów. Komisje powinny funkcjonować w oparciu o wewnętrzne regulaminy Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia uchwalone przez rady wydziałów. Na ocenianym Wydziale ciągle działa ta sama Wydziałowa Komisja WSZJK powołana w 2013 roku, której regulamin (i zadania z niego wynikające) nieco różnią się od tych określonych przez Senat w 2014 roku.

Przed powołaniem w uczelni specjalnych struktur dedykowanych jakości kształcenia, za jakość odpowiadały tradycyjne struktury organizacyjne na poziomie uczelni i wydziału, zarówno jednoosobowe, jak i kolegialne. Taki stan rzeczy jest nadal kontynuowany i biorą w nim udział wszyscy interesariusze wewnętrzni:

Na poziomie uczelni za jakość kształcenia odpowiadają :

- władze Uczelni: Senat, rektor i prorektor ds. dydaktyki,

Na poziomie Wydziału:

- władze Wydziału, Rada Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego PUM w Szczecinie, Komisje RW, ustalają m.in. priorytety, przygotowują projekty uchwał i koordynują prace dotyczące doskonalenia oferty kształcenia, powołują i monitorują funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia,

- Wydziałowa Komisja ds. oceny nauczycieli akademickich,

- zespół ds. wdrożenia KRK – odpowiada za dostosowanie programów kształcenia do wymagań Krajowych Ram Kwalifikacji,

- Kierownik Studiów Doktoranckich organizuje i monitoruje prawidłowy przebieg realizacji programu studiów III stopnia, hospituje prowadzone na studiach doktoranckich zajęcia,

- Kierownicy Zakładów i Klinik podejmują m.in. inicjatywy dotyczące opracowania nowych i korygowania treści istniejących przedmiotów, podejmują przedsięwzięcia związane z organizacją nowych form kształcenia, hospituje prowadzone zajęcia,

- Pracownicy Wydziału biorą udział w doskonaleniu warsztatu i procesu dydaktycznego, m.in. poprzez: zdobywanie nowych kwalifikacji, uzyskiwanie uprawnień, odbywanie praktyk i staży w ośrodkach naukowych krajowych i zagranicznych, udział w

zespołach badawczych krajowych i międzynarodowych doskonalących przygotowanie do procesu kształcenia,

Działanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie obecnie regulowane Uchwałą Senatu Nr 24/2014 w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Jakości Kształcenia nie zostały do końca wdrożone i nie są zbyt pozytywnie oceniane zarówno przez studentów, jak i doktorantów. Jak wspomniano powyżej formalnie Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia nie został dotychczas powołany, stąd członkostwo studentów w powyższych organach nie mogło zostać ocenione.

Struktura decyzyjna Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości (WSZJK) na WLS nie jest w pełni przejrzysta i znana wszystkim studenckim członkom Rady Wydziału.

Przeciętni studenci nie są świadomi istnienia WSZJK i nie potrafią określić dokładnego celu jego wprowadzenia. Jak wynika ze spotkania z ZO PKA studenci niezaangażowani w działalność samorządową nie znają kompetencji oraz zasad funkcjonowania większości organów Kolegialnych/Komisji/Zespołów Wydziałowych i Uczelnianych. Niedoinformowanie, w zakresie struktury systemu i związany z tym podział zadań, jest widoczne poprzez nieświadomość wpływu studentów na poziom jakości kształcenia, mimo iż deklarują oni zainteresowanie powyższą problematyką.

Student uczestniczący w zebraniach wydziałowej komisji odpowiedzialnej za jakości kształcenia nie został zaznajomiony i przeszkolony w zakresie wykonywania swoich obowiązków oraz poinformowany o podziale kompetencji. Z uwagi na powyższe nie posiada on odpowiedniej wiedzy na temat Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości, co przekłada się na niewielką działalność studencką w powyższym obszarze.

Jako przykład działań podnoszących jakość kształcenia w jednostce członek (z ramienia studentów) Wydziałowej Komisji ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia przytaczał dokonane w regulaminach jednostek wewnętrznych Wydziału zmiany (np. dotyczące zniesienia minusowego punktowania osób nieuczęszczających na wykłady) czy też prowadzone obecnie rozmowy nt. włączenia do programu studiów dodatkowych przedmiotów.

Parlament Studentów PUM podkreśla przychylność gremiów odpowiedzialnych za jakość kształcenia względem propozycji przez nich przedstawianych.

Studenci funkcję pełnią w zespołach i organach kolegialnych określają jako doradczą. Przy czym niewielką ilość podejmowanych przez siebie inicjatyw, mających na celu zmianę bądź usprawnienie funkcjonującego na Wydziale systemu, tłumaczą obciążającymi czasowo zajęciami na kierunku medycznym.

Należałoby zwiększyć przejrzystość działań podejmowanych w ramach podnoszenia jakości oraz doinformować studentów niedziałających w organach Wydziałowych o elementach i zadaniach podejmowanych w ramach budowy kultury jakości.

Dodatkowo członkom gremiów odpowiedzialnych za jakość kształcenia niezbędne jest przeszkolenie w zakresie wykonywanych zadań o charakterze pro jakościowym.

Zgodnie z Uchwałą Nr 24/2014 Senatu z dn. 12.03.2014r. w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w PUM, przedstawiciele doktorantów, po jednym z każdego wydziału, wskazani przez Parlament Doktorantów PUM, mają wchodzić w skład Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, powołanego przez Rektora. Jak wcześniej wspomniano, w trakcie wizytacji ustalono, iż dotychczas nie powołano takiego zespołu. Ponadto uczestnicy studiów III stopnia nie mają

swojego przedstawiciela w Wydziałowej Komisji Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, powołanej na mocy Uchwały Nr 1dyd/12/13 Rady Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego w dn. 26.02.2013r. Doktoranci nie wchodzi także w skład Komisji ds. opracowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (Zarządzenie Nr 133/2013 Rektora PUM z dn. 28.11.2013r.).

Na chwilę obecną można stwierdzić, że uczestnicy studiów III stopnia Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego nie mają realnego wpływu na decyzje dotyczące jakości kształcenia na Wydziale.

Zadania, cele oraz nazwa obecnie funkcjonującej na Wydziale Komisji ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia działającej w oparciu o Uchwałę Rady Wydziału nr 1dyd/12/14 z dnia 26.02.2013 r. nie są zgodne z uchwalonym w roku 2014 dokumencie (Uchwale Senatu Nr 24/2014), stąd problemy w określeniu dokładnych kompetencji ww. gremium.

Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja oraz przeprowadzone rozmowy potwierdzają brak istnienia procedur systemowych. Z uwagi na to, znaczącej części podejmowanych przez Wydział działań, nie można określić mianem całościowych.

Ocena stopnia realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla prowadzonych przez Wydział Lekarsko-Stomatologiczny PUM w Szczecinie studiów, odbywa się na różnych poziomach i w różnych wymiarach. Dominują działania odnoszące się do oceny efektów przedmiotowych i realizowanych w wymiarze indywidualnym. Zasady oceniania stosowane w WLS PUM zostały zdefiniowane w regulaminach studiów - są zgodne z tradycją akademicką, natomiast planowane efekty kształcenia zapisano w kartach przedmiotów i weryfikowane są na poziomie przedmiotów przez nauczycieli prowadzących. Na poziomie katedr (w większości z nich) zostały opracowane „Karty studenta”, w których dokonywana jest ocena stopnia realizacji przedmiotowych efektów kształcenia w sposób dość tradycyjny, odnoszący się do zaliczania tematów poszczególnych zajęć na ocenę. Jest to bardzo tradycyjny sposób oceny realizacji efektów kształcenia, który stosowany jest w jednostce od dawna. Według Zespołu Oceniającego działania te mają charakter działań oddolnych i nie cechują się systemowością oraz brak jest wewnętrznych procedur systemu zapewnienia jakości w aspekcie oceny stopnia realizacji efektów kształcenia zdefiniowanych dla prowadzonych przez jednostkę studiów.

Weryfikacja osiągania zakładanych efektów kształcenia odnotowywana jest w sposób tradycyjny, wyrażający się ocenami z przedmiotów, w standardowych dokumentach przebiegu studiów: karcie okresowych osiągnięć studenta, karcie praktyki, protokołach z zaliczeń i egzaminów, uczelnianym systemie informatycznym ProAkademia.

Według Władz WLS narzędziami służącymi do weryfikacji efektów kształcenia stosowanymi na WLS są także ankiety:

- Wydziałowa Ankieta studenta dla wszystkich lat studiów, w której dokonywana jest ocena jakości kształcenia i stopnia realizacji efektów kształcenia z poszczególnych przedmiotów,

- Ankieta dla studentów 5 roku, w której dokonywana jest ocena stopnia realizacji efektów kształcenia z poszczególnych przedmiotów dyplomowych.

Podczas wizytacji władze WLS nie przedstawiły formalnych dokumentów potwierdzających ocenę stopnia realizacji kierunkowych efektów kształcenia na kierunku lekarsko – dentystycznym, ani też sprawozdania Dziekana Wydziału z realizacji efektów kształcenia w minionym roku akademickim.

Nie dostrzeżono zasięgnięcia opinii studentów w zakresie elementów systemu obejmujących podejmowanie działań naprawczych. Wydział do tej pory nie przeprowadzał analizy działań korygujących i naprawczych systemu.

Studenci nie są wdrażani we wszystkie działania związane z jakością kształcenia na Wydziale (brak współpracy Wydziału ze studentami np. podczas tworzenia strategii Wydziału, wprowadzania KRK i innych działań dotyczących podnoszenia jakości kształcenia). Z dokonanych rozmów wynika, iż studenci byłiby zainteresowani taką działalnością, jednak dotychczas nie wiedzieli o takiej możliwości.

Wdrożony w Jednostce System nie umożliwia studentom w pełni kompleksowej, a tym samym skutecznej oceny jakości kształcenia. Członkowie Parlamentu Studentów wskazują na istnienie i działanie pewnych elementów WSZJ (ankietyzacja, Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, Wydziałowej Komisji ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, działalność jakościowa podejmowana na Radach Wydziału itp.), jednak z uwagi na występowanie licznych braków, nie można postrzegać całości działań Wydziału w charakterze systemu kompleksowego.

Na mocy Uchwały Nr 157/13/14 Rady Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego z dn. 25.03.2014r. określono sposób dokonywania oceny realizacji programu studiów doktoranckich oraz prowadzenia badań naukowych przez doktorantów (sposób oceny stopnia realizacji efektów kształcenia).

Efekty kształcenia na studiach III stopnia podlegają stałej weryfikacji, dokonywanej przez opiekuna naukowego / promotora w bezpośrednim kontakcie z doktorantem oraz poprzez *Kartę okresowych osiągnięć doktoranta* i *Roczne sprawozdanie z przebiegu studiów doktoranckich oraz postępów w realizacji pracy doktorskiej*, składane na ręce Kierownika Studium Doktoranckiego. Rozliczenie realizacji programu studiów potwierdza swoim podpisem w *Indeksie doktoranta* Kierownik tego studium. Ponadto każdy uczestnik studiów III stopnia, przed zakończeniem VI semestru studiów, jest zobowiązany do przedstawienia Radzie Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego wniosku o wszczęcie przewodu doktorskiego.

Na chwilę obecną brak jest jednak wewnętrznych procedur systemu zapewnienia jakości w aspekcie oceny stopnia realizacji efektów kształcenia na studiach III stopnia.

W raporcie samooceny Władze ocenianej jednostki napisały, iż udział pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia nie dotyczy ocenianej jednostki. Podobne stanowisko reprezentowane było przez Władze WLS podczas wizytacji. Rzeczywiście udział pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu efektów kształcenia jest nieco bardziej ograniczony na kierunkach posiadających standardy kształcenia, ale ich ocena podczas procesu kształcenia, szczególnie w odniesieniu do praktyk, staży i zajęć klinicznych przyjmuje, według Zespołu Oceniającego, znacznie szerszy wymiar niż w kierunkach, które tak ścisłego związku z rynkiem pracy w procesie kształcenia nie mają. Należy określić, że charakter studiów na WLS ma charakter praktyczny i współdziałanie z pracodawcami jest w sposób naturalny wkomponowane w proces kształcenia.

Należałoby nieco bardziej wykorzystać kontakty z rynkiem pracy w działaniach projąkościowych.

Według raportu samooceny oraz informacji uzyskanych podczas wizytacji za monitorowanie losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy odpowiada Uczelniane Biuro Karier. Senat Pomorskiej Akademii Medycznej powołał Uczelniane Biuro Karier (UBK) w dniu 21 stycznia 2004 roku. Usytuowane ono było w Dziale Nauki i Współpracy z Zagranicą. Według informacji uzyskanych w UBK celem jego działania jest pomoc studentom i absolwentom w poszukiwaniu pracy, doradztwo z zakresu problematyki startu zawodowego. Ponadto ze strony UBK wynika, że jest ono tylko przekazywaniem informacji przekazywanych przez instytucje i nie ponosi odpowiedzialności za treść w nich zawartą. Według raportu samooceny zakres działań UBK obejmuje gromadzenie informacji o medycznym rynku pracy; indywidualne konsultacje w zakresie planowania rozwoju zawodowego; pomoc w zredagowaniu CV i listu motywacyjnego oraz przygotowaniu do rozmowy kwalifikacyjnej; warsztaty i szkolenia dotyczące aktywizacji na rynku pracy; oferty pracy stałej w kraju i za granicą, dorywczej oraz wolontariatu. Nie prowadzi ono zatem monitorowanie losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy.

Według raportu samooceny oraz informacji uzyskanych podczas wizytacji PUM uczestniczy w projekcie AGNITIO – innowacyjny model monitoringu losów absolwentów realizowany przy współpracy z branżowymi medycznymi instytucjami samorządowymi, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Rzeczywistych skutków i korzyści wynikających z uczestnictwa w tym projekcie podczas wizytacji nie stwierdzono.

Zgodnie z informacją znajdującą się na stronie internetowej UBK, z dniem 01.10.2014 roku wszelkie sprawy związane z Uczelnianym Biurem Karier będzie prowadzić Biuro Wymiany Studentów i Pracowników.

Biuro zostało utworzone na mocy Zarządzenia Nr 92/2014 Rektora Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie z dnia 23 września 2014 roku w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego i w § 22 tego zarządzenia określone zostały cele i zadania nowoutworzonego Biuro Wymiany Studentów i Pracowników. Nie ma tam zadań związanych z monitorowaniem losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy.

Z raportu samooceny oraz dokumentacji i informacji przedstawionych podczas wizytacji monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia odbywają się na WLS PUM od 2012 roku. Procedura w tym zakresie została sformułowana Uchwałą Senatu 14/2012 w sprawie szczegółowego sposobu projektowania, realizacji i oceny rezultatów planów studiów i programów kształcenia i dotyczy wszystkich form i poziomów kształcenia prowadzonych w PUM.

Działania podejmowane w tym zakresie polegają przede wszystkim na przeglądach matryc kierunkowych efektów kształcenia w odniesieniu do przedmiotów, planów studiów i sylabusów. Prowadzone one są przede wszystkim przez Zespół ds. KRK, Wydziałową Komisję WSZJK oraz kierowników jednostek organizacyjnych WLS.

Według dokumentacji dostarczonej ZO Zespół ds. KRK dokonał w październiku 2012 roku oceny planu studiów dla studentów rozpoczynających w 2012/2013 oraz sylabusów przedmiotów. W wyniku oceny stwierdzono jednoczesne rozpoczęcie zajęć z

przedmiotów Anatomia człowieka i Fizjologia człowieka. Na skutek tej oceny dokonano zmiany planu studiów dla 1 roku (przeniesienie nauczania przedmiotu Fizjologia człowieka na semestr letni).

Niestety ZO nie otrzymał wyników następujących analiz prowadzonych w kolejnych latach. Według ZO brak jest procedur wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia umożliwiających monitorowanie i okresowe przeglądy programu studiów prowadzonych przez jednostkę.

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji, na mocy Uchwały Senatu Nr 14/2012 z dn. 29.02.2012r. określono szczegółowy sposób projektowania, realizacji i oceny rezultatów planów studiów i programów kształcenia w Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie, z którego korzystano także przy konstruowaniu planu i programu oraz sylabusów na studiach III stopnia. Podczas wizytacji na WLS ustalono, że plan i program kształcenia oraz efekty kształcenia na studiach doktoranckich, zatwierdzone przez Radę Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego (Uchwały: Nr 39/12/13 z dn. 26.03.2013r.- na rok akademicki 2013/2014 oraz Nr 141/13/14 z dn. 26.03.2014r.- na rok akademicki 2014/2015), zostały opracowane przez Komisję ds. przygotowania projektu programu zajęć uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, powołaną przez Prorektor ds. Dydaktyki PUM, złożoną z Prorektor ds. Dydaktyki, Dziekanów wszystkich Wydziałów Uczelni oraz Kierowników Studiów Doktoranckich. Program ten obowiązuje doktorantów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2012/2013 i dotychczas nie podlegał zmianom.

Na chwilę obecną brak jest procedur wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia umożliwiających monitorowanie i okresowe przeglądy programu studiów III stopnia.

Zasady oceniania studentów zostały opisane w Regulaminie studiów, a oceniania doktorantów w Regulaminie studiów doktoranckich. Dodatkowo zasady zaliczania poszczególnych przedmiotów zostały opisane w Kartach przedmiotów oraz regulaminach poszczególnych jednostek organizacyjnych WLS PUM. Są one tworzone niezależnie przez jednostki organizacyjne WSL i nie mają charakteru systemowego w obrębie całego Wydziału. Zarówno na poziomie Uczelni, jak i Wydziału nie opracowano procedur umożliwiających ocenę zasad oceniania opracowanych na niższych szczeblach organizacyjnych. Według raportu samooceny oraz informacji uzyskanych podczas wizytacji za poprawność zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych odpowiadają poszczególni nauczyciele akademicki. Stosowanie przejrzystych zasad oceniania jest weryfikowane w ramach kontaktów prodziekanów ze studentami, hospitacji zajęć oraz ankietyzacji nauczycieli akademickich przeprowadzanej wśród studentów. Wnioski wynikające z tych działań przekazywane są zainteresowanym pracownikom, ich przełożonym oraz Radzie Wydziału.

Na Wydziale brak formalnych mechanizmów związanych z procesem oceny i weryfikacją efektów kształcenia, realizowanych z udziałem studentów.

Obecnie brak jest narzędzi wewnętrznego systemu zapewnienia jakości badających zasady oceniania doktorantów oraz weryfikację efektów ich kształcenia. W rozmowie z przedstawicielami społeczności doktoranckiej, uczestnicy studiów III stopnia podkreślali, iż nie dyskutowano z nimi na temat sposobu ich oceniania w procesie realizacji programu studiów doktoranckich, ale zastrzeżeń nie zgłaszali. Informacje o zasadach zaliczania przedmiotów są przekazywane doktorantom przez nauczycieli akademickich na pierwszych zajęciach oraz umieszczone w sylabusach, programie studiów i regulaminie studiów

doktoranckich, wprowadzonym na mocy Uchwały Nr 59/2012 Senatu PUM z dn. 25.04.2012r.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi z raportu samooceny oraz podczas wizytacji, celem polityki kadrowej realizowane na WLS PUM jest:

1. zaspokojenie potrzeb kadrowych związanych z działalnością dydaktyczną,
2. utrzymanie wysokiego poziomu merytorycznego nauczycieli akademickich,
3. uwzględnienie koniecznej stałości kadry zaangażowanej w długofalowe badania naukowe, szczególnie te, które stanowią o profilu naukowym jednostki,
4. stworzenie motywacji do działań naukowych, które zostaną zakończone przedstawieniem rozprawy habilitacyjnej lub wystąpieniem z wnioskiem o tytuł profesora.

Nie znaleziono natomiast procedur służących do oceny realizacji tej polityki.

W celu realizacji tej polityki opracowano natomiast dość standardowe narzędzia oceny nauczycieli akademickich:

- kartę oceny okresowej nauczycieli akademickich,
- kwestionariusz ankiety dydaktycznej,
- arkusz hospitacji zajęć dydaktycznych.

Ocena okresowa przeprowadzana zgodnie z Zarządzeniem Nr 37/2007 Rektora Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie z dnia 10.05.2007 roku oraz Uchwałą Nr 6/2007 Senatu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie z dnia 31.01.2007 roku. Jak wynika z raportu oraz informacji uzyskanych podczas wizytacji, ocenie podlegają wszyscy nauczyciele akademicy zatrudnieni w PUM w Szczecinie co najmniej raz na cztery lata. Oceny dokonuje się także przed upływem okresu zatrudnienia nauczyciela akademickiego oraz na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej, w której zatrudniony jest nauczyciel. Kryteria oceny uwzględniają cztery sfery działalności nauczyciela akademickiego: działalność naukową, dydaktyczną, organizacyjną oraz pogłębianie wiedzy zawodowej i są opracowane oddzielnie dla każdego ze stanowisk. Ocena przeprowadzana jest na WLS przez Wydziałową Komisję ds. Oceny Nauczycieli Akademickich, a na poziomie Uczelni zagadnieniem tym zajmuje się Senacka Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Wnioski wynikające z oceny mają wpływ na awanse, wyróżnienia, powierzanie stanowisk kierowniczych.

Ocena nauczycieli akademickich przeprowadzana jest także na podstawie ankiet dydaktycznych wypełnianych przez studentów poszczególnych lat studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Brak jest procedury przeprowadzania tej ewaluacji, oceny jej wyników oraz konsekwencji.

Utworzona 26.02.2013r. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, na kolejnych zebraniach ustaliła swój regulamin i zajęła się oceną ankiet dydaktycznych, których wyniki zostały przesłane do kierowników poszczególnych zakładów w celu podjęcia odpowiednich kroków. Zebrania Komisji odbywały się zwykle po zakończeniu Rad Wydziału. Wydziałowa Komisja przeprowadziła w roku 2013 hospitacje 21 jednostek wg przygotowanego protokołu. Działania Komisji pozwoliły m.in. na zweryfikowanie poziomu naukowo-dydaktycznego Wydziału.

Władze wydziału deklarują, że wyniki oceny nauczycieli są wykorzystywane przez władze uczelni do prowadzenia właściwej polityki kadrowej Wydziału, całościowej analizy procesu dydaktycznego oraz mają decydujący wpływ na wniosek o Medal Komisji Edukacji Narodowej. Są uwzględniane przy przyznawaniu indywidualnych nagród dydaktycznych i nagród dydaktycznych dla Kierownika (jeżeli jednostka jest najlepsza na danym roku). Wyniki ocen są przedstawiane i poddawane dyskusji na Radzie Wydziału, zebraniach jednostek, analizowane przez Kierownika jednostki, Radę Programową, Dziekanów,

Prorektora ds. dydaktyki-skutkują stałą pozytywną ewaluacją procesu dydaktyczno-wychowawczego Wydziału/Uczelni. Brak jest jednak procedury, która określałaby proces decyzyjny w tym zakresie.

Ewaluacja kadry dydaktycznej przez studentów sprowadza się wyłącznie do okresowego przeprowadzania ankietowania przy pomocy kwestionariusza oceny zajęć dydaktycznych. Ankietyzacja przeprowadzana jest w formie papierowej. Podlegają jej wszyscy nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia w danym roku akademickim. Dodatkowo poszczególne zakłady, katedry itd. przeprowadzają własne ankiety dotyczące jakości zajęć. Z uwagi na brak monitorowania powyższych działań z poziomu Wydziału, Władze nie potrafiły dokładnie wskazać jednostek przeprowadzających badania oraz przedstawić wszystkich rodzajów wykorzystywanych ankiet. Powyższych działań nie można więc uznać za kompleksowe. Obawy budzi również brak transparentności procesu, przejawiający się w braku istnienia dokumentacji podsumowującej przeprowadzaną ankietyzację, czy też nieinformowaniu przeciętnych studentów o jej zakończeniu oraz uzyskanych wynikach. Podsumowania ankiet są wykorzystywane podczas oceny okresowej nauczycieli akademickich PUM.

Studenci potwierdzają przeprowadzanie przez Wydział badań ankietowych dotyczących oceny prowadzących i jakości zajęć. Poważnym uchybieniem jest brak sformalizowania procedury (uchwały, zarządzenia itp.) regulującego powyższy proces. Co więcej, nieupowszechnianie wyników przeprowadzanej ankietyzacji oceny prowadzących potęguje wśród studentów poczucie braku wpływu na jakość kształcenia i dokonywane na Wydziale zmiany. Wydział Lekarsko-Stomatologiczny dotychczas nie podejmował działań wykorzystujących wyniki ankietyzacji w celu poprawy jakości kształcenia oraz wprowadzenia ewentualnych działań naprawczych. Sposób zasięgnięcia opinii studenckiej, jest zdaniem samych zainteresowanych, niemiarodajny oraz niezapewniający dostatecznej anonimowości osobie opiniującej.

Znacząca większość badań ankietowych przeprowadzana jest przez prowadzących zajęcia, co wzbudza u studentów poczucie braku anonimowości. Studenci deklarują, że zdarzają się przypadki, w których nauczyciel akademicki, po uzyskaniu złych wyników z ankietyzacji, przeprowadzał powyższe badanie ponownie, w celu uzyskania lepszych ocen. Takie działania są niedopuszczalne i godzą w ustawowo przyznane studentom prawo do wpływu na ocenę kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia. (Art. 132 ust. 3 Ustawy). Należy niezwłocznie zmienić zasady przeprowadzania ankiet, w której osoby prowadzące zajęcia nie będą miały styczności z kwestionariuszami ankiet. Dodatkowo sugeruje się stworzenie lub wydzielenie komórki/jednostki odpowiedzialnej za zliczanie wyników badania oraz za dokonywanie odpowiedniej analizy danych.

Wydział nie przedstawił dokumentacji potwierdzającej istnienie dokumentacji formalizującej proces oceny jakości kadry prowadzącej zajęcia. Jedynym potwierdzeniem wprowadzenia wzorów ankiet jest informacja z protokołu Rady Wydziału.

Studenci podkreślali, że nie czują zależności pomiędzy poprawą jakości kształcenia, a wypełnianiem kwestionariuszy ankietowych, co przekłada się na ich ogólną niechęć do powyższych badań oraz poczucie braku sensu procesu.

W jednostce nie jest przeprowadzana ocena kadry wspierającej proces kształcenia (w tym koordynatorów osób z niepełnosprawnościami, opiekunów roczników oraz praktyk).

Wydział powinien rozpocząć publikowanie wyników lub analiz dokonanych badań aby zwiększyć świadomość studentów o ich wpływie na jakość kształcenia.

Negatywnie należy ocenić brak weryfikacji wyników ankietowania, czy formułowania działań naprawczych na podstawie uzyskanych wyników.

Na chwilę obecną, badania ankietowe na studiach doktoranckich nie są objęte żadną procedurą i mają charakter działań nieformalnych. Ponadto zajęcia prowadzone na studiach

III stopnia nie podlegają procedurze hospitacji; wprowadzenie takiej procedury jest planowane.

Doktoranci mają możliwość oceny sposobu prowadzenia zajęć i przygotowania asystentów za pomocą anonimowej ankiety dydaktycznej, opracowanej w formie papierowej, uzupełnianej po zakończeniu zajęć i przekazywanej przez pracownika Dziekanatu. Ankieta ta obejmuje: ogólną ocenę punktową jednostki, w której prowadzone są zajęcia oraz ocenę nauczyciela akademickiego, realizującego zajęcia (m.in. wykorzystania czasu przeznaczonego na zajęcia, stosowania nowoczesnych technik dydaktycznych, kultury osobistej, czasu na dodatkowe wyjaśnienia). W kwestionariuszu przewidziano również miejsce na dodatkowe uwagi ankietowanych. Brak jest na chwilę obecną dokumentacji potwierdzającej wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji.

Również doktoranci, jako prowadzący zajęcia, podlegają procesowi ankietyzacji przez studentów. Podczas wizytacji WLS ustalono, że uzyskane w ten sposób informacje zostają przekazane do jednostek, w których doktoranci realizowali dydaktykę ze studentami, a uczestnicy studiów III stopnia mają możliwość zapoznania się z ich wynikami.

Na chwilę obecną trudno jest ocenić skuteczność stosowanych narzędzi w odniesieniu do studiów doktoranckich ze względu na brak rozwiązań systemowych.

W skład Wydziału Lekarsko-Dentystycznego wchodzi 25 jednostek organizacyjnych i studium doktoranckie. Wśród zatrudnionych 139 nauczycieli akademickich (w większości na pełnym etacie) znajduje się 14 osób z tytułem profesora, 18 osób ze stopniem doktora habilitowanego i 92 osoby ze stopniem doktora. W latach 2009-2013 pracownicy uzyskali 15 stopni naukowych doktora nauk medycznych w zakresie medycyny, 57 stopni naukowych doktora nauk medycznych w zakresie stomatologii i 8 stopni naukowych doktora habilitowanego w zakresie stomatologii. Świadczy to o efektywnej motywacji kadry do rozwoju naukowego i możliwości jego weryfikacji. Potencjał naukowo-badawczy Wydziału Lekarsko-Dentystycznego uzyskał w ostatniej ocenie parametrycznej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Kategorię Naukową B (decyzja nr 523/KAT/2013). Wydział Lekarsko-Dentystyczny posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego nauk medycznych w dyscyplinie stomatologia oraz uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora nauk medycznych w dyscyplinie medycyna. Wniosek o przyznanie uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych w dyscyplinie medycyna został złożony w Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów.

Szczegółowa ocena poziomu naukowego jednostki przeprowadzana jest wg ogólnych zasad parametryzacji określonych przez MNiSW. Ocena parametryczna Wydziału jest pochodną oceny działalności naukowej i organizacyjnej. Corocznie dokonywana jest weryfikacja postępów naukowych każdego pracownika i danej Katedry w oparciu o ustalone kryteria parametryczne (ankiety), przez Wydziałową Komisję ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Ocena poziomu naukowego weryfikowana jest podczas posiedzenia Rady Wydziału, gdzie Prorektor ds. nauki referuje roczne sprawozdania z realizacji działalności naukowej jednostek. Istnieją zdefiniowane kryteria oceny wymaganego dorobku naukowego konieczne dla awansów pracowników naukowo-dydaktycznych (punkty, statut). Realizowane programy kształcenia zgodne są ze standardami ogłoszonymi przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

WLS dysponuje bardzo nowoczesną infrastrukturą dydaktyczną i naukową. Praktyczne nauczanie prowadzone na pacjentach i wysokiej klasy sprzęcie pozwala na

zapewnienie wysokiego poziomu dydaktyki klinicznej, niezbędnej na Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym. Brak jest natomiast systemu jej oceny i procedur pozwalających zarządzać w sposób systemowy infrastrukturą w kontekście jakości kształcenia.

Podobnie w odniesieniu do systemu wsparcia studentów WLS wykorzystuje dość standardowe rozwiązania nie posiadając systemowych rozwiązań pozwalających na ocenę potrzeb studentów i dostosowanie do nich działań WLS.

Wydział Lekarsko-Stomatologiczny nie przeprowadza badania opinii studenckiej nt. posiadanych zasobów materialnych, infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz form i środków wsparcia studentów.

Reasumując Jednostce brak kompleksowego systemu zasięgnięcia opinii studentów w zakresie oceny czynników mających wpływ na jakość kształcenia m. in. brak możliwości oceny bazy dydaktycznej, infrastruktury socjalnej, systematycznych ocen pracowników administracji oraz innych ocen dotyczących oceny jakości kształcenia na Uczelni. Mechanizm zasięgnięcia opinii studenckiej sprowadza się głównie do przeprowadzanego corocznie procesu ankietyzacji prowadzących.

Jak wynika z przedstawionej w trakcie wizytacji dokumentacji brak jest narzędzi wewnętrznego systemu jakości weryfikujących posiadaną infrastrukturę dydaktyczno-naukową oraz środki wsparcia w odniesieniu do uczestników studiów doktoranckich. Część informacji można jednak pozyskać z ankiety dydaktycznej wypełnianej przez doktorantów, za pomocą której uczestnicy studiów III stopnia mogą zgłaszać swoje propozycje zmian. W trakcie rozmowy z przedstawicielami społeczności doktoranckiej ustalono, że doktoranci widzą pozytywne zmiany, będące wynikiem ankietyzacji, np. powstające pokoje socjalne czy też umieszczanie dodatkowych ławek na korytarzach.

WLS wykorzystuje do gromadzenia i analizowania informacji niezbędnych do zapewnienia jakości kształcenia system ProAkademia. Cały czas trwa rozbudowa uczelnianego systemu informatycznego ProAkademia, który według władz WLS umożliwi zastąpienie dzisiejszych rozproszonych systemów przekazu i wymiany informacji przez kompleksowy system zarządzania tokiem studiów, zawierającym informacje dotyczące programu studiów, postępów studenta w realizacji studiów, ankietowania zajęć i nauczycieli, itp. Władze WLS oceniają system jako wystarczający do ich potrzeb.

Publiczny dostęp informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów jest zapewniany w sposób standardowy, głównie dzięki stronie internetowej PUM. Dodatkowo informacje publikowane są przez Dziekanaty za pośrednictwem systemu informatycznego ProAkademia. Wybrane informacje dotyczące toku studiów upowszechniane są w formie papierowej na tablicach informacyjnych Wydziału, Katedr, Klinik i Zakładów. Informacje o przedmiotach uzyskiwane są głównie od nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z danego przedmiotu.

W ocenie ZO PKA informacje zamieszczane na stronie internetowej Uczelni i Wydziału w odniesieniu do jakości kształcenia nie są wystarczające i bardzo rozproszone. Nie są aktualizowane i dostępne na stronie BIP Uczelni wewnętrzne akty normatywne dotyczące jakości kształcenia. Dostęp do tych informacji nie jest pełny i wystarczający.

Doktoranci mają nieograniczony dostęp do aktualnych informacji o programie studiów, organizacji i procedurach toku studiów oraz sylabusów za pośrednictwem strony

internetowej Uczelni i tablic informacyjnych umieszczonych w budynku Studium Doktoranckiego. Nie ma natomiast szerszego dostępu do opracowanych zakładanych efektów kształcenia. Część niezbędnych wiadomości doktoranci otrzymują także drogą mailową.

Na chwilę obecną brak jest procedur wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, badających dostępność i aktualność publikowanych informacji.

W opinii Zespołu Oceniającego brak jest procedur i narzędzi oceny efektywności WSZJK a jej wyniki nie są wykorzystywane do doskonalenia polityki zapewniania jakości i budowy kultury jakości. Proces budowania kultury jakości kształcenia opiera się raczej na tradycji i kulturze akademickiej oraz zachowaniach indywidualnych pracowników naukowo-dydaktycznych niż na formalnych rozwiązaniach systemowych.

Obecnie brak jest także procedur i narzędzi oceniających efektywność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym PUM w aspekcie studiów doktoranckich. Wobec sytuacji, iż odpowiednie rozwiązania nie zostały jeszcze wprowadzone, nie można ocenić ich skuteczności.

Załącznik nr 4 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) **Struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością jest w fazie tworzenia. W związku z tym nie jest do końca przejrzysta, ale w dużej mierze zapewnia udział pracowników i studentów oraz nieznacznie interesariuszy zewnętrznych w podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących jakości kształcenia. Zdecydowanie brak jest rozwiązań systemowych.**
- 2) **Wewnętrzne procedury zapewnienia jakości kształcenia tylko w niektórych obszarach i w ograniczonym stopniu mają charakter kompleksowy i zapewniają weryfikację i ocenę efektywności wybranych czynników wpływających na jakość kształcenia.**
- 3) **W Uczelni brak jest procedur i narzędzi oceny efektywności WSZJK a jej wyniki nie są wykorzystywane do doskonalenia polityki zapewniania jakości i budowy kultury jakości. Proces budowania kultury jakości kształcenia opiera się raczej na tradycji kulturze akademickiej oraz zachowaniach indywidualnych pracowników naukowo-dydaktycznych niż na formalnych rozwiązaniach systemowych**

3. Spójność stosowanego w jednostce opisu celów i efektów kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich i podyplomowych oraz sprawność i wiarygodność systemu weryfikującego i potwierdzającego ich osiągnięcie.

Stacjonarne 4-letnie studia doktoranckie na Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym PUM zostały uruchomione w roku akademickim 2006/2007 na podstawie Zarządzenia

Rektora Nr 89/2006 z dn. 29.09.2006r. Powstały one na bazie istniejącego od roku akademickiego 1995/1996 Studium Doktoranckiego Pomorskiej Akademii Medycznej (Uchwała Nr 13/95 Senatu PAM z dn. 29.09.1995r.). Są one prowadzone w dziedzinie nauk medycznych, w dyscyplinach: medycyna i stomatologia. Limit przyjęć określa corocznie Rektor. W ciągu dwóch ostatnich lat wynosił on 20 miejsc. Obecnie na studiach III stopnia kształci się 45 osób, w tym 2 doktorantów na przedłużeniu studiów. Liczba doktorantów na Wydziale utrzymuje się na stałym poziomie. Jeden opiekun naukowy / promotor może nadzorować pracę max. 5 doktorantów. Kryteria i zasady rekrutacji oraz terminy postępowania rekrutacyjnego podawane są do publicznej wiadomości odpowiednio wcześniej na stronie internetowej Uczelni. Warunki i tryb rekrutacji w roku akademickim 2014/2015 określono w Uchwale Nr 6/2014 Senatu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie z dn. 29.01.2014r. w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji na stacjonarne studia doktoranckie prowadzone na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim, Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym i Wydziale Nauk o Zdrowiu na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie w roku akademickim 2014/2015. W latach 2013/2014 oraz 2014/2015 wszystkie ubiegające się o przyjęcie na studia doktoranckie osoby przeszły pozytywnie postępowanie rekrutacyjne, przy czym należy podkreślić, że w obecnym roku akademickim liczba chętnych wzrosła 4-krotnie, co może świadczyć o tym, iż Wydział spełnia oczekiwania doktorantów. W trakcie spotkania z przedstawicielami społeczności doktoranckiej nie zgłoszono uwag dotyczących procedury rekrutacyjnej; w posiedzeniach Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej, powołanej przez Dziekana, uczestniczy przedstawiciel Samorządu Doktorantów. Na mocy Uchwały Senatu Nr 14/2012 z dn. 29.02.2012r. określono szczegółowy sposób projektowania, realizacji i oceny rezultatów planów studiów i programów kształcenia w Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie, z którego korzystano także przy konstruowaniu planu i programu oraz sylabusów na studiach III stopnia. Podczas wizytacji na WLS ustalono, że plan i program kształcenia oraz efekty kształcenia na studiach doktoranckich, zatwierdzone przez Radę Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego (Uchwały: Nr 39/12/13 z dn. 26.03.2013r.- na rok akademicki 2013/2014 oraz Nr 141/13/14 z dn. 26.03.2014r.- na rok akademicki 2014/2015), zostały opracowane przez Komisję ds. przygotowania projektu programu zajęć uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, powołaną przez Prorektor ds. Dydaktyki PUM, złożoną z Prorektor ds. Dydaktyki, Dziekanów wszystkich Wydziałów Uczelni oraz Kierowników Studiów Doktoranckich. Program ten obowiązuje doktorantów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2012/2013 i jest wspólny dla uczestników studiów III stopnia wszystkich wydziałów. W opracowaniu programu i efektów kształcenia nie uczestniczyli ani przedstawiciele pracodawców, ani doktoranci. Uchwalony program został jednak pozytywnie zaopiniowany przez Samorząd Doktorantów. Program studiów doktoranckich, realizowanych na WLS PUM, obejmuje zajęcia obowiązkowe, fakultatywne i praktyki zawodowe (60 godz. rocznie), obliczone na 60 pkt. ECTS. Od roku akademickiego 2012/2013 program ten nie był modyfikowany. Oferowany przez Wydział program umożliwia doktorantom osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie wiedzy oraz umiejętności na zaawansowanym poziomie w dziedzinie związanej z obszarem prowadzonych badań naukowych. Mogą je uzyskać korzystając z oferty zajęć fakultatywnych takich jak: na I roku- *Podstawy etnologii*, na II roku- *Komórki macierzyste i medycyna regeneracyjna* (wykład prowadzony przez profesora wizytującego ze Szwecji), *Ekologia z ochroną środowiska człowieka*, na III roku- *Genetyka medyczna, Ekonomika w ochronie zdrowia, Nutrigenomika, Epidemiologia i*

demografia, Podstawy terapii komórkowej. Uczestnicy studiów III stopnia mogą także kształtować swoje umiejętności i kompetencje społeczne właściwe dla działalności naukowo-badawczej oraz zdobywać wiedzę z zakresu metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych podczas realizowanych na I roku studiów zajęć obowiązkowych z *Metodologii badań naukowych* (przedmiot prowadzony przez różnych ekspertów z tej tematyki) oraz zajęć fakultatywnych *Badania jakościowe w medycynie i naukach o zdrowiu* (I rok) oraz *Nowoczesne techniki diagnostyczne i terapeutyczne w stomatologii, Antropologia z kryminalistyką* (II rok) oraz *Nowoczesne techniki badań molekularnych* (III rok). Niezbędne umiejętności zawodowe można także uzyskać w trakcie zajęć obowiązkowych z *Informacji naukowej* (I rok), podczas których doktoranci uczą się poszukiwania literatury medycznej w dostępnych bazach danych oraz tworzenia bibliografii naukowej, a także podczas przedmiotu *Statystyka i informatyka* (I rok), na którym można zdobyć efekty kształcenia z zakresu zastosowania właściwych metod statystycznych w badaniach medycznych oraz aspektów prawnych przetwarzania danych. Z etyczno-prawnymi aspektami pracy naukowo-badawczej doktoranci mogą zapoznać się w trakcie zajęć fakultatywnych z *Prawa i etyki* (I rok). Ponadto uczestnicy studiów III stopnia mogą zdobywać wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego w trakcie przedmiotu obowiązkowego *Metodyka akademickich zajęć dydaktycznych / Nowoczesne metody i technologie nauczania*, realizowanego na I i na II roku studiów oraz odbywając samodzielne praktyki dydaktyczne ze studentami w wymiarze 60 godzin. rocznie. Wymiar praktyk dydaktycznych, realizowanych przez doktorantów jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Osoby WLS realizujące dydaktykę ze studentami w języku angielskim, mogą doskonalić posługiwanie się specjalistycznym językiem obcym. W przypadkach: wypracowania godzin ponadwymiarowych oraz prowadzenia zajęć w języku angielskim, podpisywane są dodatkowe umowy. Uczestnicy studiów III stopnia uzyskują pomoc od opiekuna naukowego / promotora lub kierownika przedmiotu / opiekuna pracowni w przygotowaniu materiałów niezbędnych do samodzielnego przeprowadzenia zajęć dydaktycznych. Należy podkreślić, że prowadzona przez doktorantów dydaktyka jest zgodna z ich zainteresowaniami naukowymi. Doktoranci zatrudnieni w charakterze nauczyciela akademickiego są zwolnieni z odbywania praktyk w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych, co jest zgodne z §6.2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 01.09.2011r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych z późn. zm. Natomiast umiejętności i kompetencje społeczne związane z pracą w zespole, przydatne zarówno w działalności naukowo-badawczej jak i akademickiej (pracy nauczyciela akademickiego), uczestnicy studiów III stopnia mogą nabyć w zarówno w trakcie zajęć obowiązkowych jak i fakultatywnych: *Psychologia stosowana / Komunikacja interpersonalna* (I i II rok), *Pedagogika pracy / Andragogika* (I i II rok), *Chrześcijańska wizja integralności człowieka* (I rok), *Psychologia zarządzania zasobami ludzkimi* (III rok). Podczas realizowanych w każdym semestrze z udziałem opiekuna naukowego / promotora *Seminariów doktoranckich*, uczestnicy studiów III stopnia przygotowują się do napisania i obrony rozprawy doktorskiej. Ponadto ogólną wiedzę doktorantów wzbogacają przedmioty oferowane na III roku studiów, takie jak: *Historia medycyny, Zdrowie publiczne* oraz *Filozofia nauki*. Dzięki ww. zajęciom uczestnicy studiów III stopnia przygotowują się także do egzaminu doktorskiego. Doktoranci WLS PUM mogą również brać udział w organizowanych co miesiąc wykładach z kolokwium habilitacyjnych. W ramach studiów doktoranckich, uczestnicy tych studiów mają możliwość samodzielnego prowadzenia badań

naukowych, np. w ramach projektu „Młodego Badacza”. Dodatkowo dzięki udziałowi doktorantów w działalności naukowej katedr / zakładów, uczestnicy studiów III stopnia zdobywają wiedzę właściwą obszarowi prowadzonych badań oraz nabywają umiejętności ich prowadzenia, interpretacji uzyskanych wyników i pracy zespołowej. Realizując działalność naukowo-badawczą, doktoranci mogą także skorzystać ze wsparcia finansowego m.in. z funduszy na badania statutowe oraz środków przeznaczonych na badania służące rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich. Ustalono także, że WLS stwarza doktorantom możliwości publikowania wyników badań w czasopismach naukowych i monografiach (także jako pierwsi autorzy prac) oraz wyjazdów na konferencje i staże. W przygotowywaniu publikacji doktoranci otrzymują niezbędne wsparcie od swoich opiekunów naukowych / promotorów oraz pracowników jednostki, w której odbywają studia doktoranckie- doktoranci szczególnie podkreślali pomoc specjalistów w zakresie statystyki. W latach 2010-2014 uczestnicy studiów III stopnia byli autorami lub współautorami około 200 prac naukowych i doniesień zjazdowych, w tym opublikowanych w polsko- i anglojęzycznych czasopismach, takich jak: „Magazyn Stomatologiczny”, „Twój Przegląd Stomatologiczny”, „Art of Dentistry”, „Implantoprotetyka”, „Ginekologia Polska”, „Postępy Neonatologii”, „Luminescence”, „Medical Science Monitor”, „International Endodontic Journal”, „JSM Dentistry” oraz rozdziałów w monografiach. Ponadto doktoranci prezentowali wyniki swoich badań na licznych konferencjach krajowych oraz międzynarodowych, m.in. w Szczecinie, Katowicach, Wrocławiu, Bydgoszczy, Krakowie oraz Wiedniu, Koszycach, Berlinie, Paryżu, Brukseli i Dubaju. Uczestnicy studiów III stopnia z Zakładu Stomatologii Zachowawczej Przedklinicznej i Endodoncji Przedklinicznej, otrzymali wiele nagród i wyróżnień podczas międzynarodowych konferencji odbywających się w Szczecinie. Należy zaznaczyć, że w opinii doktorantów, informacje na temat konferencji i staży są łatwo dostępne, mogą je znaleźć na stronie internetowej Uczelni, otrzymać drogą mailową od pracowników Dziekanatu lub dowiedzieć się od kierowników jednostek, w których odbywają studia doktoranckie, czy też od opiekunów naukowych / promotorów.

W trakcie spotkania z przedstawicielami społeczności doktoranckiej ustalono, że program studiów generalnie spełnia oczekiwania doktorantów. Pozytywnie oceniono możliwość bezpłatnego korzystania ze studiów podyplomowych z zakresu dydaktyki medycznej, dofinansowanych z funduszy unijnych. Zgłoszono jednak sugestie: zmniejszenia minimalnej liczby osób niezbędnej do uruchomienia zajęć fakultatywnych (obecnie jest to 15 osób), ponieważ zdarza się, że doktoranci interesujący się np. tematyką stomatologiczną nie mają możliwości skorzystania z tych zajęć oraz wprowadzenia do oferty programowej specjalistycznego języka obcego. Podczas rozmowy ustalono także, że dotychczas doktoranci nie zgłaszali się ze swoimi pomysłami, ani do Kierownika Studium Doktoranckiego, ani do Władz Wydziału.

Podsumowując, na podstawie przeprowadzonych rozmów z doktorantami i Kierownikiem studiów doktoranckich oraz analizy przedłożonej dokumentacji (plany i programy studiów, efekty kształcenia, sylabusy) wydaje się że, opracowana oferta programowa na studiach III stopnia, realizowanych na Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym PUM oraz warunki studiowania stwarzane przez Wydział pozwalają uzyskać zakładane efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności związanych z metodyką i metodologią prowadzenia badań naukowych oraz kompetencji społecznych odnoszących się do działalności naukowo-badawczej w dziedzinie nauk medycznych, w dyscyplinach: medycyna i stomatologia.

Potwierdzeniem tego jest fakt, iż nie odnotowano osób kończących studia, które nie obroniły pracy doktorskiej. Doktoranci oceniają pozytywnie kwalifikacje i kompetencje kadry prowadzącej zajęcia na studiach III stopnia.

Podczas wizytacji na WLS ustalono, że plan i program kształcenia oraz efekty kształcenia na studiach doktoranckich, zatwierdzone przez Radę Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego (Uchwały: Nr 39/12/13 z dn. 26.03.2013r.- na rok akademicki 2013/2014 oraz Nr 141/13/14 z dn. 26.03.2014r.- na rok akademicki 2014/2015), zostały opracowane przez Komisję ds. przygotowania projektu programu zajęć uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, powołaną przez Prorektor ds. Dydaktyki PUM, złożoną z Prorektor ds. Dydaktyki, Dziekanów wszystkich Wydziałów Uczelni oraz Kierowników Studiów Doktoranckich. Program ten obowiązuje doktorantów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2012/2013 i dotychczas nie podlegał zmianom. W opracowaniu oferty programowej oraz efektów kształcenia na studiach III stopnia nie uczestniczyli doktoranci i przedstawiciele pracodawców.

Wydział Lekarsko-Stomatologiczny PUM stosuje system ECTS w odniesieniu do studiów doktoranckich. Obecnie obowiązujący program studiów III stopnia, realizowanych na WLS, obejmuje zajęcia obowiązkowe, fakultatywne i praktyki zawodowe (60 godz. rocznie), obliczone na 60 pkt. ECTS. Całkowity wymiar punktów ECTS nie jest zgodny z §4.1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 01.09.2011r. w *sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych* z późn. zm., ponieważ łączny wymiar zajęć może odpowiadać maksymalnie 45 pkt. ECTS. Natomiast wymiar godzinowy zajęć fakultatywnych oraz praktyk dydaktycznych odpowiada §4.2 oraz §6.1 ww. rozporządzenia. Ponadto według aktualnego programu studiów, doktorant może uzyskać 10 pkt. ECTS korzystając z oferty zajęć fakultatywnych, co jest zgodne z §4.3 oraz §4.4 rozporządzenia MNiSW, które wskazują że łączny wymiar zajęć fakultatywnych rozwijających umiejętności zawodowe i wymiar zajęć fakultatywnych rozwijających umiejętności dydaktyczne, powinien wynosić co najmniej 10 pkt. ECTS. Natomiast niezgodny jest sposób rozłożenia tematyki poszczególnych fakultetów, ponieważ przeważają zajęcia rozwijające umiejętności zawodowe, przygotowujące doktoranta do pracy o charakterze badawczym, a za mało jest zajęć rozwijających umiejętności dydaktyczne, przygotowujących doktoranta do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego (jak wynika z §4.4- na te zajęcia powinno przypadać co najmniej 5 pkt. ECTS). Opracowano także sylabusy dla przedmiotów na studiach III stopnia. Wskazane jest dostosowanie kształtu programu studiów doktoranckich do wymogów ww. rozporządzenia. Poza wymienionymi nieprawidłowościami wydaje się, że w pozostałych przypadkach liczba punktów ECTS odpowiada nakładowi pracy doktoranta, adekwatnemu do osiągniętych efektów kształcenia. Jakkolwiek, przy dostosowywaniu programu studiów do wymogów obecnie obowiązujących przepisów, wskazany jest udział przedstawicieli społeczności doktoranckiej, celem zasięgnięcia opinii w sprawie adekwatności przypisywania punktów ECTS nakładowi pracy na poszczególnych formach zajęć.

Na mocy Uchwały Nr 157/13/14 Rady Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego z dn. 25.03.2014r. określono sposób dokonywania oceny realizacji programu studiów doktoranckich oraz prowadzenia badań naukowych przez doktorantów (sposób oceny stopnia realizacji efektów kształcenia). Każdy przedmiot ujęty w planie studiów kończy się egzaminem i zaliczeniem, a oceny wpisywane są przez prowadzącego zajęcia do *Karty okresowych osiągnięć doktoranta* i do *Indeksu doktoranta*. Do ww. dokumentów wpisywane jest także potwierdzenie opiekuna naukowego / promotora o przeprowadzonej przez doktoranta dydaktyce ze studentami oraz o zaliczeniu seminarium doktoranckiego z przygotowania rozprawy doktorskiej. *Indeks doktoranta* zawiera także informacje dotyczące: przeprowadzonych seminariów, publikacji, prezentacji na sesjach plakatowych oraz innych osiągnięć naukowych, potwierdzonych przez opiekuna naukowego / promotora. Opiekun naukowy / promotor wystawia także ocenę z realizacji projektu badawczego. Ponadto każdy uczestnik studiów III stopnia, przed zakończeniem VI semestru studiów jest zobowiązany do przedstawienia Radzie Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego wniosku o wszczęcie przewodu doktorskiego. Doktoranci składają również na ręce Kierownika Studium Doktoranckiego *Roczne sprawozdanie z przebiegu studiów doktoranckich oraz postępów w realizacji pracy doktorskiej*, zaopiniowane przez opiekuna naukowego / promotora, obejmujące:

- opis postępów w przygotowaniu rozprawy doktorskiej,
- opis postępów naukowych, uwzględniający sprawozdanie z zakresu zaliczonych przedmiotów, publikacji naukowych – przygotowanych do druku lub opublikowanych, udział w pracach badawczych jednostki, uczestnictwo w seminariach i konferencjach naukowych, uczestnictwo w stażach naukowych w innych placówkach (krajowych i zagranicznych);
- sprawozdanie z wykonania zajęć dydaktycznych (rodzaje prowadzonych przedmiotów, liczba godzin przeprowadzonych zajęć);
- określenie wykonywanej pracy dodatkowej, posiadaną specjalizację;
- ocenę opiekuna naukowego / promotora dotyczącą:
 - postępów w przygotowaniu rozprawy doktorskiej,
 - postawy etycznej doktoranta,
 - zaangażowania w pracę badawczą,
 - pracy dydaktycznej,
 - zaangażowania w realizację badań prowadzonych przez jednostkę,
 - pozostałego dorobku doktoranta, m.in. czynnego udziału w konferencjach, prezentowania plakatów, wygłoszenia referatów itp.,
- potwierdzenie uzyskanej punktacji za publikacje,
- plan zajęć do wykonania w następnym roku studiów;
- datę otwarcia przewodu doktorskiego.

Rozliczenie realizacji programu studiów potwierdza swoim podpisem w *Indeksie doktoranta* Kierownik Studium Doktoranckiego.

Podczas wizytacji ustalono, iż uczestnicy studiów III stopnia mają łatwy dostęp do informacji na temat procedur ich oceniania. Szczegółowe wymagania dotyczące zaliczenia poszczególnych przedmiotów zawarte są w programie i regulaminie studiów doktoranckich oraz w sylabusach, a o sposobie zaliczania doktoranci są informowani na początku zajęć. Niezbędne informacje umieszcza się również na stronie internetowej Uczelni oraz w gablotach, w budynku Studium Doktoranckiego, część przesyłana jest także drogą mailową. Stosowany system oceny w opinii doktorantów jest wiarygodny i przejrzysty.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Program studiów doktoranckich na WLS został zatwierdzony przez Radę Wydziału i przygotowany w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji. Pozwala on zrealizować zakładane efekty kształcenia. Wydział umożliwia swoim doktorantom pracę naukową, publikowanie wyników badań oraz wyjazdy na staże i konferencje naukowe.

2) nie dotyczy

3) W opracowaniu programu oraz określeniu efektów kształcenia na studiach III stopnia uczestniczyli przedstawiciele kadry naukowej wszystkich wydziałów Uczelni. Natomiast brak jest udziału doktorantów oraz przedstawicieli pracodawców na kształt ww. dokumentów.

4) Wydział posiada programy studiów doktoranckich opracowany z uwzględnieniem punktów ECTS oraz sylabusy opracowane zgodnie z KRK, znacząco spełniające wymogi aktualnie obowiązujących przepisów.

5) Stopień osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na studiach doktoranckich podlega stałej weryfikacji, dokonywanej przez opiekuna naukowego / promotora w bezpośrednim kontakcie z doktorantem oraz poprzez *Kartę okresowych osiągnięć doktoranta i Roczne sprawozdanie z przebiegu studiów doktoranckich oraz postępów w realizacji pracy doktorskiej*, składane na ręce Kierownika Studium Doktoranckiego. Rozliczenie realizacji programu studiów potwierdza swoim podpisem w *Indeksie doktoranta* Kierownik tego studium.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę dla realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

Wydział Lekarsko-Dentystyczny prowadzi jednolite studia magisterskie w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, w języku polskim i angielskim. W żadnej z jednostek Wydziału nie występuje zagrożenie niedoborem wykwalifikowanej kadry. Kształtowaniem właściwej polityki kadrowej, obok Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, zajmuje się wewnętrzny system oceny dorobku naukowego i działalności dydaktycznej (Ustawa z dn. 27 lipca 2005 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym, Dz.U.2012.572 z późn. zm.; Statut PUM w Szczecinie). Z wykazu umieszczonego w raporcie samooceny wynika, że jednostka posiada kadrę naukową odpowiednią pod względem liczby do prowadzenia działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Dotyczy to także zakresu specjalności i specjalizacji poszczególnych osób. Liczba nauczycieli akademickich zaangażowanych w proces dydaktyczny jest adekwatna do liczby jego uczestników i wynosi 139 (liczba studentów – 360 stacjonarnych, 82- niestacjonarnych, 66- język angielski). Zajęcia dydaktyczne, które tego wymagają, odbywają się we współpracy z jednostkami o profilu medycznym oraz laboratoryjnym. Promocje nauczycieli akademickich odbywają się wg ustalonych centralnie kryteriów, które motywują do starania się o stopień naukowy oraz publikowania w czasopiśmie z IF. Weryfikacja pracy

dydaktycznej nauczycieli akademickich odbywa się regularnie zgodnie z Zarządzeniem nr 37/2007 Rektora PUM z dn.10.05.2007r. oraz Uchwałą nr 6/2007 Senatu PUM z dn. 31.01.2007r. Są to:

- okresowa ocena wszystkich nauczycieli akademickich, raz na 4 lata
- ocena przed upływem okresu zatrudnienia i na wniosek kierownika jednostki.

Oceny dokonują Wydziałowe Komisje ds. Oceny Nauczycieli Akademickich i Senacka Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Wnioski z ocen mają wpływ na awanse, wyróżnienia i obejmowanie stanowisk kierowniczych. Ocena procesu dydaktycznego dokonywana jest także na podstawie ankiet wypełnianych przez studentów a także hospitacji zajęć. Wyniki poszczególnych rodzajów ocen wykorzystywane są przez władze uczelni do prowadzenia właściwej polityki kadrowej Wydziału. Odbywają się liczne posiedzenia Towarzystw Naukowych, które są nie tylko okazją do prezentacji wyników badań ale także okazją do dyskusji interdyscyplinarnych dla wszystkich pracowników i studentów. Pozwala to na utrwalenie pozyskanej wiedzy przez młodych lekarzy a także zapoznanie się z nowymi, niepublikowanymi w podręcznikach informacjami.

Proces ankietyzacji (nie anonimowy i nie kompleksowy) uwidacznia niewielki udział studentów w przydzielaniu obowiązków dydaktycznych czy ocenie doboru kadry dydaktycznej do oferowanego programu kształcenia. Podejmowane przez Wydział działania nie są więc przekrojowym narzędziem weryfikacji jakości wykonywanych przez kadrę zadań naukowo-dydaktycznych.

Z uwagi na powyższe uczestnictwo studentów w polityce kadrowej Wydziału należy ocenić jako niewystarczające.

Wydział Lekarsko-Stomatologiczny posiada wykwalifikowaną kadrę naukowo-dydaktyczną. Jak wynika z raportu samooceny, na studiach doktoranckich zajęcia prowadzi 8 profesorów, 10 doktorów habilitowanych oraz 20 doktorów w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, a także w dziedzinach nauk rolniczych i nauk technicznych. Zajęcia dydaktyczne na studiach doktoranckich prowadzone są także przez kadrę Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim i Wydziału Nauk o Zdrowiu. Wymiar praktyk dydaktycznych, realizowanych przez uczestników studiów III stopnia jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa i wynosi 60 godz. rocznie. Doktoranci mają możliwość prowadzenia zajęć ze studentami anglojęzycznymi. Należy także podkreślić, że realizowana przez nich dydaktyka jest zgodna z zainteresowaniami naukowymi, a materiały niezbędne do samodzielnego przeprowadzenia zajęć dydaktycznych doktoranci opracowują przy pomocy opiekuna naukowego / promotora lub kierownika pracowni / kierownika przedmiotu. Ponadto w opinii doktorantów, uzyskują oni adekwatne do ich potrzeb wsparcie naukowe ze strony opiekunów naukowych / promotorów. Uczestnicy studiów III stopnia mają możliwość konsultacji z nauczycielami akademickimi, pracownikami administracji zajmującymi się sprawami doktoranckimi oraz z władzami Wydziału i Kierownikiem studiów doktoranckich (powołanym po pozytywnym zaopiniowaniu przez Parlament Doktorantów PUM) w dogodnym czasie. Można więc stwierdzić, że doktoranci pozytywnie oceniają kompetencje kadry naukowo-dydaktycznej w zakresie prowadzonych na Wydziale zajęć, podkreślając jej dużą życzliwość.

Kształcenie studentów Wydziału Lekarsko – Stomatologicznego odbywa się w nowoczesnych, klimatyzowanych salach klinicznych wyposażonych w nowe unity

stomatologiczne. Sale mają dostęp do bazy informatycznej zdjęć rentgenowskich. Zajęcia przedkliniczne w zakresie specjalności stomatologicznych odbywają się w nowo oddanych pomieszczeniach wyposażonych w nowoczesne symulatory. Możliwa jest demonstracja zabiegu na monitorach jak również obserwacja zabiegów wykonywanych u pacjenta w gabinecie zlokalizowanym obok sal, dzięki transmisji obrazu. Sale wyposażone są w mikroskopy endodontyczne, a także sprzęt i aparaturę konieczne do wykonywania zabiegów stomatologicznych. Liczba studentów w grupach na ćwiczeniach klinicznych wynosi 6 a w grupach zajęć przedklinicznych/fantomowych – 12. W budynku znajduje się odpowiednia liczba sal seminaryjnych wyposażonych w sprzęt audiowizualny i konieczny do przeprowadzania prezentacji. Na terenie Zakładu Stomatologii Zachowawczej Przedklinicznej i Endodoncji Przedklinicznej znajduje się laboratorium, w którym można wykonywać niektóre doświadczenia *in vitro* związane z profilem naukowym jednostki. Korzystają z niego pracownicy naukowo-dydaktyczni, doktoranci i studenci. W jednym z pomieszczeń planowane jest utworzenie sali z wirtualnymi symulatorami (komputery). Studenci Wydziału Lekarsko-Dentystycznego i doktoranci mogą korzystać z sal i wyposażenia Międzywydziałowego Centrum Dydaktyki. Procedury weryfikujące zasoby materialne infrastruktury dydaktyczno-naukowej określają: Zarządzenia Rektora nr 73/2014 z dn. 15 lipca 2014r., nr 106/2013 z dn. 18 października 2013r. oraz nr 75/2004 z dn. 14 grudnia 2004r. Kierownicy jednostek organizacyjnych są odpowiedzialni za mienie zgromadzone w pomieszczeniach należących do jednostki. Pod koniec semestru dokonywany jest przegląd mienia i dokonywane jest serwisowanie sprzętu, co zapewnia ciągłość pracy naukowo-dydaktycznej. Postępowanie to jest zgodne z instrukcją w sprawie gospodarowania mieniem oraz zasadami odpowiedzialności za mienie PUM. Studenci Wydziału uważają oferowaną im infrastrukturę dydaktyczną za bardzo nowoczesną i odpowiednio dobraną do specyfiki studiów. Wyróżnić należy zakłady przygotowujące do zawodu wyposażone w najnowsze unity stomatologiczne, z informatyzowanymi pomieszczeniami do badań, czy też sale do zajęć przedklinicznych zaopatrzone w nowe fantomy oraz odpowiednie stymulatory. Zapewniany na wykładach sprzęt audio wizualny wykorzystywany jest zdaniem studentów odpowiedni. Pozostałe oferowane przez Wydział sale/pracownie/laboratoria są z punktu widzenia studentów w pełni wystarczające do realizowania specyficznych dla kierunków treści kształcenia. System biblioteczny wraz z zasobami Biblioteki studenci ocenili mało pozytywnie z uwagi na zbyt niewielką liczbę woluminów książkowych, przez których brak nie zawsze są w stanie zdobywać i ugruntować osiągnięte efekty kształcenia w odpowiednim czasie. Z uwagi na specyfikę kierunku medycznego i związane z tym bardzo wysokie ceny podręczników, studentom zależałoby na zwiększeniu liczby dostępnych w bibliotece podręczników (zwłaszcza najistotniejszych egzemplarzy z dyscypliny stomatologii). Infrastruktura dydaktyczna jest na bieżąco przystosowywana dla osób z niepełnosprawnościami. Pomorski Uniwersytet Medyczny nie posiada koordynatora ds. osób niepełnosprawnych. Jak deklarują Władze Wydziału do tej pory nie było zgłaszanych żadnych problemów ze strony osób niepełnosprawnych. Studenci nie posiadają możliwości oceny infrastruktury dydaktycznej i naukowej i dostosowania jej do profilu i rozmiarów odbywanych studiów, jednak oceniają ją przeważnie jako bardzo dobrą. Sugeruje się podjęcie kroków w celu włączenia studentów w ocenę bazy dydaktyczno-naukowej

Wydziału jako bardzo istotnych dla Jednostki interesariuszy wewnętrznych. Należałoby usprawnić system biblioteczny, włączając w jego ocenę studentów oraz umożliwiając im umieszczanie informacji o najbardziej potrzebnych (z punktu widzenia studentów) zbiorach. Dodatkowo wskazane jest aby Wydział poprawił funkcjonowanie polityki informacyjnej w ww. zakresie zwiększając, tym samym, świadomość studentów o dokonywanych w ramach Wydziału zmianach.

Zajęcia dydaktyczne na studiach doktoranckich na Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym prowadzone są w nowoczesnie wyposażonej sali wykładowej, mieszczącej się w Międzywydziałowym Centrum Dydaktyki. Na chwilę obecną budynek nie jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Uczestnicy studiów III stopnia korzystają także z bazy dydaktycznej Wydziału oraz bazy szpitalnej, gdzie prowadzą zajęcia ze studentami. W trakcie spotkania z przedstawicielami doktorantów zgłoszono, w niektórych katedrach, zbyt małą liczbę stanowisk komputerowych do pracy naukowej, co utrudnia samodzielną pracę. Do dyspozycji uczestników studiów III stopnia pozostaje również Biblioteka Główna PUM, przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych wraz z Filią. Istnieje możliwość zamówienia publikacji niedostępnych w bibliotece, także z zagranicznych bibliotek naukowych. Poza zbiorami drukowanymi, doktoranci mogą korzystać z książek i czasopism elektronicznych oraz baz pełnotekstowych i bibliograficzno-abstraktowych takich jak: Medline, Scopus, Web of Science, Dentistry and Oral Sciences Source, Wiley- Blackwell, Oxford University Press, w tym także z komputerów domowych. W ramach programu studiów doktoranckich prowadzone są na I roku zajęcia (w wymiarze 15 godzin.) z zakresu naukowej informacji medycznej i prawa autorskiego. Uczelnia zapewnia szeroki dostęp do bezpłatnego internetu: w bibliotece, domach studenckich oraz innych budynkach PUM.

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie opiera działalność finansową na planie rzeczowo-finansowym, sporządzonym zgodnie z wymogami ustawy o finansach publicznych i ustawy prawo o szkolnictwie wyższym. Uczelnia otrzymuje podstawową dotację podmiotową z budżetu na działalność dydaktyczną w jednej kwocie, nie dokonuje jej podziału na wydziały, centralizując ewidencję przychodową w zakresie dotacji. Pełna autonomia finansowa wydziałów dotyczy otrzymywanych środków dotacji podmiotowej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na utrzymanie potencjału badawczego i dotacji celowej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na prowadzenie badań przez młodych naukowców i uczestników studiów doktoranckich. Podziału tych środków na poszczególne jednostki dokonuje dziekan wydziału, uwzględniając elementy algorytmu oceniającego dorobek naukowy jednostki, ustalonego przez Senacką Komisję d/s Nauki. Wydziału Lekarsko-Stomatologiczny realizuje szwajcarsko-polski program współpracy pn. „Ewidencja, promocja i profilaktyka w kierunku zdrowia jamy ustnej skierowane do małych dzieci, ich rodziców, opiekunów i wychowawców – Dzieciństwo bez próchnicy” o wartości 242.646,61 CHF (tj. 772.344,16 zł.). Władze Uczelni podkreślają utrzymującą się od lat tendencję relatywnie zmniejszającego się udziału dotacji w przychodach uczelni.

Rośnie natomiast udział przychodów pozyskiwanych przez uczelnię własnym staraniem. Na Wydziale Lekarsko- Relatywnie niski udział zużytych materiałów wynika z faktu, iż tzw. dydaktyka kliniczna prowadzona jest przez podmiot leczniczy – Uniwersytecką Klinikę Stomatologiczną PUM Sp. z o.o. Działalność ta prowadzona na podstawie odpłatnej umowy jest odrębnie rozliczana i ewidencjonowana. Praktyczne nauczanie prowadzone na pacjentach i wysokiej klasy sprzęcie pozwala na zapewnienie wysokiego poziomu dydaktyki klinicznej, niezbędnej na Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym. O sposobie realizacji polityki finansowej uczelni i wydziałów informowani są senatorowie Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, którzy po zakończonym roku budżetowym otrzymują komplet sprawozdań wraz z obszernym materiałem opisowym, celem zapoznania się i oddziaływania na dalsze kierunki rozwoju.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Jednostka zapewnia konieczną liczebność kadry naukowo-dydaktycznej, jak i spójny zakres specjalności wymaganych do prowadzenia kierunku studiów i uzyskania wymaganych na nim efektów kształcenia. Obecna polityka kadrowa umożliwia rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników. Polityka kadrowa uwzględnia konieczność jej stałości w odniesieniu do długofalowości badań naukowych, a także motywacji do ich podejmowania, szczególnie w odniesieniu do tych, które zakończą się uzyskaniem stopnia naukowego. Regularna ocena pracowników naukowo-dydaktycznych pozwala na utrzymanie właściwego potencjału i polityki kadrowej Wydziału.

2) Odpowiednia do specyfiki studiów infrastruktura dydaktyczna jednostki zapewnia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenia badań naukowych przez pracowników i studentów, na wszystkich latach i rodzajach studiów.

3) Polityka finansowa jednostki zapewnia stabilność jej rozwoju. Władze Uczelni podkreślają utrzymującą się od lat tendencję relatywnie zmniejszającego się udziału dotacji w przychodach uczelni i wskazują na rosnący udział przychodów pozyskiwanych przez uczelnię własnym staraniem.

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Problematyka działalności naukowej Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego związana jest z profilem i specjalnością jednostek tego Wydziału, większość realizowanych tematów odpowiada priorytetowym kierunkom badań zaplanowanych w Krajowym Programie Badań Naukowych i Prac Rozwojowych (KPBNiPR), zatwierdzonym przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Wydział Lekarsko - Stomatologiczny prowadzi badania naukowe w zakresie dziedziny naukowej jaką jest medycyna, ze szczególnym uwzględnieniem dyscypliny naukowej –

stomatologii. Do wiodących tematów realizowanych przez jednostki o profilu stomatologicznym należą: zagadnienia związane z rehabilitacją narządu żucia, badaniami nad współcześnie stosowanymi materiałami do odbudowy tkanek zęba, wpływ wybranych czynników środowiskowych, klinicznych i genetycznych na stan uzębienia dzieci w woj. zachodniopomorskim, szukanie nowych kierunków w profilaktyce chorób jamy ustnej. Badania obejmują również analizy przyczyny niepowodzeń w leczeniu operacyjnym i rehabilitacji chorych z rakiem jamy ustnej a także ocenę skuteczności leczenia przyczynowego zapaleń przyzębia przy użyciu laserów wysokiej mocy oraz fotodezynfekcji i badania nad metodami chirurgicznymi rekonstrukcji tkanek przyzębia. Kolejnym tematem badań jest m.in. badania stawu skroniowo-żuchwowego i płaszczyzn zwarcia, obiektywna ocena głosu chorych z nowotworem jamy ustnej i po jego wycięciu, rola receptorów jądrowych w patologii gruczołów ślinowych. Pracownicy Wydziału pracują nad unijnymi standardami i procedurami zabiegów fizykalnych w stomatologii z wykorzystaniem wybranej aparatury diagnostycznej, nad diagnostyką schorzeń o podłożu genetycznym. Inna tematyka badań realizowana przez jednostki Wydziału to: dziedziczny nie związany z polipowatością rak jelita grubego-HNPCC; kompleksowa diagnostyka i terapia naczyń; badanie zmian miażdżycowych w tętnicach szyjnych, nerkowych i kończyn dolnych; jakość życia chorych na polimialgię reumatyczną i olbrzymiokomórkowe zapalenie tętnic w odniesieniu do leczenia; badania genetycznych predyspozycji do tworzenia bliznowców w ranach pooperacyjnych; przydatność kliniczna badania optycznej koherentnej tomografii siatkówki (OCT) w diagnostyce i śledzeniu dynamiki przebiegu stwardnienia rozsianego; transfer międzypółkulowy a zespół zmęczenia u osób ze stwardnieniem rozsianym; metody zapobiegania i monitorowania zakażeń w oddziale neonatologii; neuronawigacja i endoskopia mózgu; diagnostyka narządu równowagi u pacjentów leczonych napromienianiem z powodu nowotworów nosogardła i podstawy czaszki.

Większość z tych badań prowadzona jest wspólnie z jednostkami Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim, Wydziału Lekarsko-Biotechnologicznego i Medycyny Laboratoryjnej oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu a także w ramach współpracy z jednostkami naukowymi w kraju i za granicą.

W realizacji badań biorą udział studenci i doktoranci. Efektem są publikacje z udziałem doktorantów i studentów. Łączny wykaz publikacji w latach 2011-2014 z udziałem studentów i doktorantów (są współautorami), afiliowanych przez PUM zawiera 159 pozycji (prace i streszczenia zjazdowe).

Doktoranci WLS prowadzą pod nadzorem opiekunów naukowych / promotorów badania naukowe w macierzystych katedrach / zakładach tegoż Wydziału. Badania te są ściśle związane z profilem naukowym jednostki, w której doktorant odbywa studia doktoranckie. Wydział stwarza również możliwości realizowania badań naukowych będących podstawą rozprawy doktorskiej w jednostkach pozawydziałowych, np. w okresie 2009-2013 w zakresie stomatologii zrealizowano w ten sposób 11 doktoratów (np. we współpracy z Indywidualną Praktyką Stomatologiczną w Dortmundzie, Harvard Medical School w Bostonie, z Katedrą Pedagogiki Specjalnej US) i 3 doktoraty w zakresie medycyny. Niektórzy uczestnicy studiów doktoranckich, poza realizacją projektów badawczych związanych z tematyką pracy doktorskiej, są także współwykonawcami zadań badawczych realizowanych w ramach działalności statutowej, np. w Klinice Patologii Noworodków, Zakładzie Ortodoncji (projekt realizowany we współpracy z Zakładem Cybernetyki i Elektroniki Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego, członkiem zespołu badawczego z ramienia PUM jest doktorantka Studium Doktoranckiego), czy też w Zakładzie Chirurgii Stomatologicznej (członkiem zespołu badawczego jest 2 doktorantów WLS PUM). W badaniu statutowym

realizowanym w Klinice Patologii Noworodna PUM, student Studium Doktoranckiego jest jedynym członkiem zespołu badawczego, którym kieruje Kierownik Kliniki.

Ponadto jeden z doktorantów WLS realizuje projekt naukowy we współpracy z *Oral and Maxillofacial Surgery Research Lab, Department of Oral and Maxillofacial Surgery Universite catholique de Louvain (Brussels, Belgium)*. Promotorem pracy jest kierownik tej jednostki, a ko-promotorem- samodzielny pracownik naukowy Zakładu Chirurgii Stomatologicznej PUM.

Doktoranci mogą się ubiegać o finansowanie badań, publikacji i udziału w konferencjach z funduszy na badania statutowe oraz środków przeznaczonych na badania naukowe służące rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich (Młody Badacz). W 2014r. doktoranci WLS kontynuowali 5 rozpoczętych wcześniej zadań badawczych tzw. „Młody Badacz” oraz złożyli kolejne 7 wniosków o finansowanie. Aplikowanie o środki finansowe na prowadzenia badań naukowych przez doktorantów jest regulowane Zarządzeniem nr 55/2014 Rektora PUM. Wskazano w nim procedury i szczegółowe kryteria oceny wniosków oraz zasady ich rankingu. Finansowanie otrzymują wnioski najwyżej punktowane przez recenzentów. Jak wynika z rozmowy przeprowadzonej z przedstawicielami społeczności doktoranckiej, niezbędne informacje dotyczące możliwości finansowania badań naukowych są łatwo dostępne (umieszczane na stronie internetowej Uczelni; niektóre informacje doktoranci otrzymują także drogą mailową od pracowników ds. studiów doktoranckich).

Można stwierdzić, że WLS stwarza doktorantom warunki do prowadzenia badań naukowych, co wpływa na proces kształcenia uczestników studiów III stopnia i przyczynia się do zdobycia przez doktorantów umiejętności niezbędnych do samodzielnej pracy naukowej w przyszłości. W okresie 2011-2014 doktoranci byli współautorami 22 publikacji pełnotekstowych oraz 27 opublikowanych streszczeń zjazdowych.

Studenci Wydziału realizują swoje zainteresowania naukowe w 10 działających na Wydziale Studenckich Kołach Naukowych spośród 86 kół naukowych działających w PUM. W latach 2011-2014 studenci Wydziału byli współautorami 2 artykułów pełnotekstowych oraz 6 streszczeń zjazdowych. Przykładem dużego zaangażowania studentów w działalność naukową jest Zakład Stomatologii Zachowawczej Przedklinicznej i Endodoncji Przedklinicznej WLS PUM. Na terenie zakładu znajduje się laboratorium, w którym wykonywane są doświadczenia *in vitro* związane z profilem naukowym jednostki. Z laboratorium korzystają na równi pracownicy naukowo-dydaktyczni jak i doktoranci oraz studenci. Efektem takiego zaangażowania w działalność naukową studentów i doktorantów Zakładu jest znaczący wspólny dorobek naukowy. W latach 2011-2014 opublikowano/ przedstawiono 46 prac z udziałem doktorantów (w tym dwie publikacje naukowe z IF, 3 prace zaprezentowano poza krajem) i 9 prac z udziałem studentów. Prace prezentowane przez studentów zostały wysoko ocenione. Przyznano za nie m. in. Główną Nagrodę w konkursie studentów kierunku lekarsko-dentystycznego „Złoty reamer” w Warszawie w 2011 r. i Grand Prix podczas 7 Międzynarodowej Konferencji Endodontycznej w Szczecinie 2014 r. jak i pierwsze i drugie miejsca podczas Konferencji Naukowych Studenckich Towarzystw Naukowych Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Także doktoranci Zakładu Stomatologii Zachowawczej Przedklinicznej i Endodoncji Przedklinicznej otrzymali wiele nagród i wyróżnień podczas międzynarodowych konferencji odbywających się w Szczecinie. W Zakładzie finansowanie badań doktorantów odbywa się z programu MŁODY BADACZ, a także środków zewnętrznych (nagrody i darowizny). Badania studentów finansowane są głównie z darowizn i nagród. Przykładowo w okresie 2011 -2014 uzyskano 25 000 PLN - nagroda dla Zakładu Stomatologii Zachowawczej Przedklinicznej i Endodoncji Przedklinicznej PUM za zdobycie przez studentkę Głównej Nagrody w konkursie ZŁOTY REAMER w 2011 r. Za ww. sumę zakupiono niezbędny materiał i sprzęt potrzebny do

prowadzenia badań przez studentów. W 2013 r. otrzymano darowiznę w wysokości 60 000 (sześćdziesiąt tysięcy), za którą również zakupiono niezbędną aparaturę.

Wyjazdy studentów i doktorantów na konferencje naukowe są finansowane ze środków zewnętrznych np. wyjazd studentki do Warszawy w 2011 r. sfinansowany został przez Magazyn Stomatologiczny (hotel) – koszty przejazdu pokrył PUM, a wyjazd doktoranta na Międzynarodową Konferencję Naukową do Dubaju w 2014 r. sfinansowano z programu MŁODY BADACZ.

Wyniki realizowanych badań naukowych oraz najnowsze osiągnięcia w danym obszarze nauki są wykorzystywane w procesie kształcenia studentów na wszystkich poziomach kształcenia, co potwierdzili zarówno studenci jak i kadra dydaktyczna w czasie spotkań z Zespołem PKA.

Wydział Lekarsko-Stomatologiczny Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie posiada kategorię naukową B przyznaną decyzją nr 523/KAT/2013 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Wydział Lekarsko-Stomatologiczny posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora nauk medycznych i doktora habilitowanego nauk medycznych w dyscyplinie stomatologia oraz uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora nauk medycznych w dyscyplinie medycyna.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Tematyka badań naukowych prowadzonych na Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym PUM w zakresie obszaru, dziedzin i dyscyplin naukowych, jest w pełni spójna z realizowanym kształceniem i wpływa na osiągnięte efekty kształcenia a działalność naukowa jest dobrze udokumentowana publikacjami.

Wydział stwarza doktorantom dobre warunki do prowadzenia samodzielnych badań naukowych zarówno we własnych jednostkach jak i we współpracujących jednostkach polskich i zagranicznych. Doktoranci i studenci są zaangażowani do zespołów badawczych. Poprzez aktywny udział w działalności naukowej jednostki studenci i doktoranci mają możliwość prezentowania swoich osiągnięć nie tylko na studenckich konferencjach i zjazdach naukowych ale również na konferencjach lekarskich poza Uczelnią.

Dorobek naukowy Wydziału powstaje z udziałem studentów i doktorantów, są oni współautorami wielu publikacji.

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

Jednostka posiada umowy LLP-Erazmus pozwalające na wymianę kadry w celu prowadzenia zajęć w języku obcym w uczelni partnerskiej. W latach 2011-2013 wyjechało na wymianę 3 studentów i 2 doktorantów, a przyjechało 2 doktorantów. Nikt z pracowników nie brał udziału w wymianie. Poza tym nawiązana jest

współpraca w zakresie nauki i badań naukowych z uniwersytetami w miastach: Greifswaldzie, Lund, Schwedt, Filadelfii, Louisville, Eberswalde, Meksyk, Edynburgu, Rostocku i Micro Vention Europe. Celami współpracy oprócz nauki, prowadzenia wspólnych prac badawczych z różnych dziedzin są wymiana studentów i młodych pracowników nauki, realizacja międzynarodowych grantów i patentów. Pracownicy, studenci i doktoranci wzięli też udział w międzynarodowych kongresach i konferencjach, a także warsztatach, stażach, kursach i szkoleniach. Uczestnicy wyjazdów zapoznali się z nowoczesnymi metodami techniki i leczenia w dziedzinach związanych z profilem studiów.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili negatywne opinie na temat możliwości uczestnictwa w międzynarodowych wymianach w ramach dotychczas oferowanego programu Erasmus oraz nowego Erasmus+. Problemem jest ograniczona liczba ofert (2 miejsca w ramach współpracy z dwoma ośrodkami akademickimi) oraz wymagane języki (komunikatywny włoski lub niemiecki). Studentom zależałoby na podjęciu współpracy z Uczelniami umożliwiającymi realizację programu studiów w języku angielskim. Studenci podkreślają również, że przyjeżdżający na PUM w ramach wymian zagraniczni studenci, takie możliwości językowe otrzymują. Kolejnym problemem podkreślanym przez studentów są duże różnice programowe wynikające z wyjazdu do zagranicznych Uczelni (w ramach programu Erasmus). Studenci po powrocie do kraju najczęściej zobligowani są do powtarzania roku. Zasady rekrutacji do ww. programu oraz osoby odpowiedzialne za ich koordynację są studentom znane. Studenci Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego nie brali udziału w programie LLP Erasmus w latach 2011-2014. Władze wydziału podkreślają, iż utworzone dnia 23.09.2014 roku Biuro Wymiany Studentów i Pracowników ma za zadanie nawiązać nowe kontakty z instytucjami zagranicznymi celem poszerzenia oferty wyjazdowej. Obawy budzi jednak fakt, iż pracownik biura podczas spotkania z ZO PKA, nie przedstawił planów związanych z poszerzeniem oferty dla studentów Wydziału, podkreślając, iż nawiązywanie współpracy z innymi Uczelniami jest zadaniem pracowników dydaktycznych Wydziału. Należałoby zwiększyć kompetencje BWSiP – które poza koordynacją działań związanych z wyjazdami studentów powinno nawiązywać kontakty z Uczelniami zagranicznymi (poszerzając dotychczasową ofertę programu), zgodnie z prośbami studentów, co niewątpliwie zwiększyłoby możliwości oferowanych studentom wyjazdów. Studenci mają możliwość uczestniczenia w wyjazdach zagranicznych organizowanych przez Polskie Towarzystwo Stomatologiczne. Jednak wyjazdy te są organizowane niezależnie od Uczelni i z uwagi na ich kosztowność (brak dofinansowań jak przypadku projektu Erasmus).

Doktoranci Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego mają możliwość uczestniczenia w programach międzynarodowych (Erasmus). W latach 2007-2013 PUM posiadał rozszerzoną Kartę Erasmusa (*Erasmus University Charter*). Uczelnia otrzymała także *Erasmus Charter for Higher Education* (ECHE) na lata 2014/15-2020/21. Mogą także wyjeżdżać na zagraniczne staże, dzięki kontaktom nawiązanym przez opiekunów naukowych / promotorów. Jak wynika z przedstawionych materiałów i przeprowadzonych rozmów, w roku akademickim 2013/2014 dwóch doktorantów WLS uczestniczyło w wyjeździe do *Universite catholique de Louvain (Brussels, Belgium)*. Jeden z tych doktorantów realizuje swoją pracę doktorską pod opieką promotora, będącego samodzielnym pracownikiem naukowym tego uniwersytetu.

Warto zaznaczyć, że podczas spotkania z doktorantami uczestnicy studiów III stopnia podkreślali, że mają łatwy dostęp do informacji związanych z możliwościami

wyjazdów na krajowe i zagraniczne wymiany naukowe, za pośrednictwem opiekunów naukowych / promotorów, strony internetowej Uczelni (Działu Nauki i Współpracy z Zagranicą, Biuro ds. Erasmusa), czy też wiadomości mailowych otrzymywanych od pracowników Dziekanatu zajmujących się sprawami doktoranckimi.

Przedstawiony w raporcie samooceny wykaz wymiany i współpracy naukowej obejmuje wiele uczelni zagranicznych, a także uczestnictwo w kongresach. Świadczy to o aktywnych działaniach w celu podnoszenia jakości kształcenia. W latach następnych planowane jest uczestnictwo pracowników, studentów i doktorantów w programie Erasmus Plus (Akcja -1 mobilność edukacyjna).

Z przeprowadzonych podczas spotkań z ZO PKA rozmów oraz przedstawionej dokumentacji wynika, iż Wydział znacząco podejmuje działania w zakresie internacjonalizacji procesu kształcenia studentów pierwszego i drugiego stopnia, szczególnie w zakresie realizacji praktyk zawodowych, projektów, prowadzonych badań. Studenci, zwłaszcza członkowie kół naukowych, potrafili wskazać działania w postaci projektów, konferencji, konkursów o charakterze międzynarodowym, w których mieli możliwość uczestniczyć i uważają je za zupełnie wystarczające. Wsparcie materialne w ramach programu Erasmus nie budzi zastrzeżeń studentów. Brak na Wydziale dodatkowych funduszy (np. z budżetu Uczelni lub Wydziału) dofinansowujących wyjeżdżający na wymianę studentów. Poważnym brakiem jest niewielka liczba prowadzonych przez kadrę zagraniczną zajęć oraz seminariów prowadzonych w językach obcych, którymi społeczność akademicka jest wyraźnie zainteresowana. Jedynie studenci starszych lat byli w stanie wskazać zajęcia prowadzone przez zagranicznych prowadzących. Prowadzone na Uczelni lektoraty z języków obcych są zdaniem studentów nieadekwatne do oferty wymian zagranicznych np. brak prowadzenia zajęć z języka włoskiego wymaganego w przypadku chęci aplikowani na jedną z (dwóch możliwych) Uczelni zagranicznych. Sugeruje się poszerzenie oferty lektoratów, usprawniając tym samym proces internacjonalizacji jednostki. Wydział nie przedstawił dokumentów świadczących o modyfikowaniu efektów kształcenia w oparciu o proces internacjonalizacji kształcenia. Internacjonalizacja procesu kształcenia opiera się w dużej mierze o przyjeżdżających z zagranicy (głównie z Niemiec) studentów, co jest działaniem niewystarczającym. Należy zwiększyć nacisk na proces umiędzynarodowienia w kontekście oferty kierowanej do studentów z Polski.

Uczestnicy studiów III stopnia mogą również prezentować wyniki swoich badań na zagranicznych konferencjach naukowych. Jak wynika z przedstawionej dokumentacji w latach 2010-2014 doktoranci WLS uczestniczyli m.in. w następujących konferencjach: 5th International Student Medical Congress in Košice (Słowacja, 26-28.06.2013); 7th European Conference on Rare Disease and Orphan Products (Berlin, 8-10.05.2014); 2nd Baltic Paediatric Congress. 20th Estonian Paediatric Congress (Parnu, 30.05-01.06.2013); 6th European Conference on Rare Diseases and Orphan

Products (Brussels, Belgium, 23-25.05.2012); 5th Europaediatric Congress (Vienna, Austria, 23-26.06.2011); 3rd Congress of the European Academy of Pediatric Societies (Copenhagen, Denmark, 23-26.10.2010) oraz 36th Asia Pacific Dental Congress (Dubai, United Arab Emirates, 17-19.06.2014). W opinii doktorantów informacje na temat zagranicznych konferencji są łatwo dostępne. Ponadto istnieje możliwość odbywania dydaktyki ze studentami w języku angielskim. W ofercie programowej studiów III stopnia uwzględniono także, w ramach zajęć fakultatywnych na II roku (*Komórki macierzyste i medycyna regeneracyjna*)- wykład prowadzony przez profesora wizytującego ze Szwecji.

Istniejąca współpraca krajowa i międzynarodowa z ośrodkami akademickimi jest b. dobrze realizowana, czego dowodem są: ulepszanie metod kształcenia oraz prowadzone prace naukowo-badawcze i publikacje w recenzowanych czasopismach. Jednostka współpracuje z Uczelniami partnerskimi Università Degli Studi di Milano we Włoszech i Université Catholique de Louvain, Brussels w Belgii (umowy dwustronne).

Działalność na rzecz środowiska Pomorza Zachodniego prowadzona przez kadrę nauczającą i studentów Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego obejmuje różne akcje uświadamiające i profilaktyczne służące promocji oraz profilaktyce zdrowia. Katedra Położnictwa, Ginekologii i Neonatologii prowadzi Program Edukacji Poporodowej „Szkoła Matek i Ojców” na terenie 78 szpitali. Od 2011 roku wydawany jest 4 razy w roku po 2 500 egz. afiliowany przez PUM Biuletyn Edukacyjno-Informacyjny Szkoły Matek i Ojców. Przy współpracy z firmą Elmiko z Warszawy wyprodukowano narzędzie hybrydowe do monitorowania funkcji mózgu noworodka w intensywnej terapii. W Klinice Patologii Noworodka Katedry Położnictwa, Ginekologii i Neonatologii realizowany jest Ogólnopolski Program Protekcji Mózgu Płodu i Noworodka. Przy udziale pracowników Zakładu Stomatologii Dziecięcej i Zakładu Stomatologii Zachowawczej Przedklinicznej realizowano projekt pod nazwą "Edukacja, promocja i profilaktyka w kierunku zdrowia jamy ustnej skierowana do małych dzieci, ich rodziców, opiekunów i wychowawców". Głównym celem projektu jest zmniejszenie nasilenia i częstości występowania choroby próchnicowej u małych dzieci. Na Wydziale realizowane są programy profilaktyczno-lecznicze dla młodzieży ze Szczecina organizowane przy współpracy Katedry i Zakładu Stomatologii Zachowawczej i Endodoncji oraz Urzędu Miasta Szczecin, polegające na bezpłatnym przebadaniu jamy ustnej młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w stopniu małym i umiarkowanym oraz programy profilaktyczno-lecznicze dla dzieci ze Szczecina organizowane przy współpracy Zakładu Stomatologii Dziecięcej i Urzędu Miasta Szczecin polegające na bezpłatnym przebadaniu dzieci i młodzieży oraz kompleksowej pomocy i leczeniu. Bezpośrednia współpraca Zakładu Stomatologii Dziecięcej ze szczecińskimi szkołami podstawowymi polega na edukacji i promocji higieny jamy ustnej. Katedra i Zakład Propedeutyki i Fizykodiagnostyki

Stomatologicznej PUM, oraz grupa lekarzy stomatologów ze Studenckiego Koła Naukowego przeprowadza bezpłatne, nieinwazyjne profilaktyczne badania diagnostyczne przy pomocy urządzenia DIAGNOcam. studentów Wydziału Lekarsko – Stomatologicznego, oraz dzieci i młodzież wczesnoszkolnej. Po zakończonych badaniach, pacjenci otrzymają zdjęcia wykonane urządzeniem DIAGNOcam oraz zalecenia dotyczące dalszego postępowania leczniczego oraz profilaktycznego. Pracownicy i studenci Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego biorą udział w corocznych akcjach na terenie województwa tj. Wielka orkiestra świątecznej pomocy, Noc naukowców, Studenci PUM mieszkańcom Szczecina, Akademicki Szczecin, Zachodniopomorski Festiwal Nauki, Różowa i Niebieska Wstążka itp. Zajęcia na Dziecięcym Uniwersytecie Medycznym PUM, Medycznym Uniwersytecie Seniora, MAM PUM realizowane są także przy współpracy pracowników Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego ⁴ pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Pracownicy wydziału mają zapewnioną możliwość udziału w programach wymiany, także międzynarodowej, a także brania udziału w konferencjach i innych aktywnościach związanych z kształceniem i jego doskonaleniem. Doktoranci WLS mają możliwość uczestniczenia w programach międzynarodowych, a niezbędne informacje na ten temat są łatwo dostępne.

2) Jednostka troszczy się o nawiązywanie kontaktów, podpisywanie umów i inne formy służące międzynarodowemu charakterowi procesu kształcenia. Doktoranci mogą prowadzić dydaktykę w języku angielskim oraz uczestniczyć w konferencjach zagranicznych.

3) Istniejąca współpraca krajowa i międzynarodowa z ośrodkami akademickimi jest b. dobrze realizowana,

4) Jednostka ściśle współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym na rzecz środowiska Pomorza Zachodniego

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

System opieki naukowo-dydaktycznej umożliwia studentom wyróżniającym się ubieganie się o **indywidualny plan kształcenia**. Zasady studiowania według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia opisane są dokładniej w Załączniku nr 2 Regulaminu Studiów. Dodatkowo studenci znajdujący się w trudnej sytuacji mają możliwość skorzystania z indywidualnego planu studiów. Studenci nie mieli zastrzeżeń do oferowanych przez Uczelnię form indywidualizacji kształcenia. System opieki naukowo – dydaktycznej zapewnia studentom dostępność Władz

Wydziału. Nauczyciele akademicy są dostępni zarówno podczas zajęć jak i poprzez umówienie na indywidualne spotkania. Studenci określają obecny sposób postępowania jako zgodny z oczekiwaniami. Kontakt z prowadzącymi uznają w większości za dobry. Praca dziekanatu oraz godziny jego otwarcia są dla studentów zadowalające. Studenci podkreślają odpowiednie kompetencje i życzliwość pracowników dziekanatu. Podczas spotkania z ZO PKA studenci ocenili dziekanat jako jednostkę znacząco wspomagającą ich funkcjonowanie na Uczelni. Kolejnym elementem system opieki naukowej na WLS, jest proces dyplomowania. Studenci obecnych na spotkaniu z ZO PKA nie potrafili opisać ww. procesu na Wydziale. Twierdzili, iż nie są w stanie uzyskać powyższych informacji od prowadzących ani władz. Powyższa sytuacja wskazuje na problemy komunikacyjne występujące na Wydziale, które zwiększają w studentach poczucie niedoinformowania i budują negatywne nastawienie. Władze podkreślają, że student kierunku lekarsko-dentystycznego otrzymuje dyplom lekarza dentysty poprzez zaliczenie obowiązkowych przedmiotów, zdanie egzaminów i zaliczeniu praktyk wakacyjnych – zdobywając przy tym wymaganą liczbę punktów ECTS. Należałoby doinformować studentów w zakresie cyklu kształcenia, włącznie z jego zakończeniem (w tym procesem dyplomowania) np. poprzez zorganizowanie przez Władze spotkań dla studentów ostatnich lat. Studenci w ramach planu studiów odbywają tzw. zajęcia fakultatywne. Mają oni możliwość realizacji i wyboru przedmiotów na kolejnych studiowanych semestrach - obieralność przedmiotów oceniana jest przez nich pozytywnie. W ramach oferowanej opieki dydaktycznej Uczelnia umożliwia studentom naukę języków obcych m. in. angielskiego oraz niemieckiego. Studenci wyrazili pozytywną opinię na temat jakości prowadzonych na Uczelni zajęć językowych. Zajęcia z języka odbywają na pierwszym roku. Studenci uważają, jednak że z uwagi na specyfikę studiów, nauka trudnych nazw często wiąże się z pamięciowym zapamiętywaniem niezrozumiałych nawet w języku polskim narzędzi, chorób itp.. Z uwagi na charakter kierunku lekarsko-stomatologicznego, studentom zależałoby na prowadzeniu zajęć z języków w latach późniejszych lub ich powtórzenie, kiedy posiadą wymaganą wiedzę związaną z dziedziną studiów i będą bardziej przygotowani do nauki danych pojęć w języku obcym. System opieki naukowo-dydaktycznej zapewnia studentom dostęp do platformy internetowej tzw. e-dziekanatu wspomagającego obsługę procesu dydaktycznego. Dzięki temu studenci są na bieżąco z otrzymanymi ocenami, aktualnymi ogłoszeniami Wydziału itp.. Dodatkowo Władze Wydziału deklarują, że w związku z uzyskaniem środków na przeszkolenie znaczącej liczby prowadzących w zakresie zajęć e-learningowych, w przyszłości będą chcieli wdrożyć powyższe metody prowadzenia zajęć w formie e-learningu na Wydziale, na przykład w celu nauki języka obcego.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA stwierdzili, iż są informowani o programie danego przedmiotu, wymaganiach i kryteriach egzaminacyjnych. Problemem, który wskazali są trudności, a czasami wręcz brak możliwości uzyskania sylabusów dla przedmiotów realizowanych w ramach programu studiów. Po powyższe dane studenci są kierowani do dziekanatu wydziału jednak jak deklarują, w większości przypadków nie otrzymują dokumentów. Powyższa sytuacja jest niedopuszczalna. Każdy student powinien posiadać prawo wglądu do programów przedmiotów realizowanych w ramach obranego kierunku studiów. Należy niezwłocznie udostępnić studentom sylabusy przedmiotów. Dobrą praktyką byłoby również umieszczenie powyższych informacji na stronie internetowej Wydziału w systemie e-dziekanat. Regulamin Studiów został pozytywnie zaopiniowany przez Samorząd Studentów PUM, przepisy regulaminu budzą jednak pewne wątpliwości: *Art. 11. ust. 2: „Zachowania*

uzasadniająca podejrzenie posiadania przez studenta podczas egzaminu lub zaliczenia urzędzeń, o których mowa w ust. 1, albo stwierdzenie posiadania przez studenta tych urzędzeń, będzie skutkowało wyproszeniem z sali i wstawieniem oceny niedostatecznej z przedmiotu bądź jego niezaliczeniem.”. Możliwość wyproszenia studenta za domniemane (niepotwierdzone) posiadanie wskazanych ogólnie urzędzeń, poparte jedynie jego zachowaniem nie jest w pełni uzasadnione. Powyższy zapis nie posiada dokładniejszych wskazówek nt. rodzaju zachowania oraz postępowania weryfikującego realne posiadanie urzędzenia. Niepokój budzi fakt możliwości wykorzystania zapisu przeciwko studentowi, który poprzez nietypowe zachowanie na egzaminie (np. nerwowość) może otrzymać ocenę niedostateczną. Należałoby, powyższy artykuł usunąć lub uszczegółwić opis procesu postępowania sprawdzającego rzeczywiste posiadanie przez studenta danego urzędzenia. Podziału środków pomocy materialnej dokonuje Wydziałowa Komisja Stypendialna oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna - zgodnie z Art. 175 ust 4. Ustawy. Odpowiedni do Art. 177 ust 3. Ustawy – studenci stanowią większość składu ww. gremiów. Kwoty stypendiów przyznawanych na UWM są przez studentów oceniane pozytywnie. Poza zapewnionymi Ustawowo świadczeniami Wydział nie posiada dodatkowych funduszy stypendialnych dla studentów. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wypowiadali się w większości pozytywnie na temat działającego systemu przyznawania stypendiów, deklarując znajomość kryteriów ich przyznawania, miejsc i terminów składania wniosków stypendialnych itp.. Regulamin FPM obejmuje wszystkie świadczenia pomocy materialnej przewidziane w Ustawie (Art. 173 ust. 1). Jak wynika z rozmów ze studentami umowa student-uczelnia jest podpisywana ze wszystkimi studentami Wydziału. Studenci nie zgłaszali uwag związanych z umowami dotyczącymi procesu kształcenia. Jedynym uchybieniem jest nieudostępnienie wzoru umowy na stronie internetowej WLS czy też PUM, do którego ustawowo zobowiązana jest uczelnia od dnia 1 października 2014 r. (Art. 160a ust. 6 Ustawy). Zaleca się niezwłoczne dostosowanie do obowiązujących w tym zakresie unormowań prawnych. Budynki Wydziału są w większości dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. Budynki uczelni są wyposażone w podjazdy, poręcze, windy, specjalnie przystosowane toalety. System opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej nie uwzględnia mechanizmów weryfikujących prawidłowość jego działania.

OPIEKA NAUKOWA

Doktoranci mogą realizować badania i projekty naukowe, zarówno w jednostkach macierzystych, jak i poza nimi, zgodnie z ich zainteresowaniami. Pozytywnie oceniono możliwość uczestniczenia 2 razy do roku w szkoleniach z zakresu konstruowania projektów badawczych i składania wniosków o ich finansowanie. Podczas rozmowy uczestnicy studiów doktoranckich podkreślali swobodę w wyborze tematu pracy doktorskiej. Na podstawie przedłożonej dokumentacji oraz przeprowadzonych rozmów z doktorantami podczas wizytacji WLS ustalono, iż doktoranci mają zapewnioną możliwość udziału w konferencjach naukowych polskich i zagranicznych, a także publikowania wyników swoich badań w czasopismach naukowych i monografiach, także jako pierwsi autorzy prac. W przygotowywaniu publikacji otrzymują niezbędne wsparcie od swoich opiekunów naukowych / promotorów oraz pracowników jednostki, w której odbywają studia doktoranckie- doktoranci szczególnie podkreślali pomoc specjalistów w zakresie statystyki. W latach 2010-2014 uczestnicy studiów III stopnia byli autorami lub współautorami około 200 prac naukowych i doniesień zjazdowych, w tym opublikowanych w polsko- i angielskich czasopismach, takich jak: „Magazyn Stomatologiczny” „Twój

Przegląd Stomatologiczny”, „Art of Dentistry”, „Implantoprotetyka”, „Ginekologia Polska”, „Postępy Neonatologii”, „Luminescence”, Medical Science Monitor”, „International Endodontic Journal”, „JSM Dentistry” oraz rozdziałów w monografiach. Ponadto doktoranci prezentowali wyniki swoich badań na licznych konferencjach krajowych oraz międzynarodowych, m.in. w Szczecinie, Katowicach, Wrocławiu, Bydgoszczy, Krakowie oraz Wiedniu, Koszycach, Berlinie, Paryżu, Brukseli i Dubaju. Podczas rozmowy z przedstawicielami społeczności doktoranckiej, uczestnicy studiów III stopnia podkreślali również, że informacje na temat konferencji i staży są łatwo dostępne, mogą je znaleźć na stronie internetowej Uczelni, otrzymać drogą mailową od pracowników Dziekanatu lub dowiedzieć się od opiekunów naukowych / promotorów, czy też od kierowników jednostek, w których odbywają studia doktoranckie. Do dyspozycji uczestników studiów III stopnia pozostaje również Biblioteka Główna PUM, przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych wraz z Filią. Istnieje możliwość zamówienia publikacji niedostępnych w bibliotece, także z zagranicznych bibliotek naukowych. Poza zbiorami drukowanymi, doktoranci mogą korzystać z książek i czasopism elektronicznych oraz baz pełnotekstowych i bibliograficzno-abstraktowych takich jak: Medline, Scopus, Web of Science, Dentistry and Oral Sciences Source, Wiley- Blackwell, Oxford University Press, w tym także z komputerów domowych. W ramach programu studiów doktoranckich prowadzone są zajęcia (w wymiarze 15 godzin.) z zakresu naukowej informacji medycznej i prawa autorskiego. Na podstawie uzyskanych informacji można jednoznacznie stwierdzić, że system opieki naukowej skierowany do doktorantów Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego PUM funkcjonuje prawidłowo i ma charakter kompleksowy.

OPIEKA DYDAKTYCZNA

Podczas wizytacji na WLS PUM, doktoranci podkreślali bardzo dobre relacje z opiekunami naukowymi / promotorami oraz z Kierownikiem studiów doktoranckich, a otrzymywane wsparcie z ich strony uznali za adekwatne do potrzeb. Opiekunowie naukowci / promotorzy chętnie służą pomocą i radą w prowadzeniu badań naukowych, przygotowaniu publikacji oraz opracowywaniu materiałów niezbędnych do realizacji zajęć dydaktycznych ze studentami. Pomoc w realizacji dydaktyki oraz w opracowaniu danych statystycznych, otrzymują także od innych pracowników jednostki, w której odbywają studia doktoranckie. Ponadto należy nadmienić, że w opinii doktorantów obsługa administracyjna funkcjonuje w sposób właściwy, pracownicy zawsze chętnie służą radą i pomocą, a w razie potrzeby niezbędne informacje można otrzymać także drogą mailową. Godziny pracy Dziekanatu uznano za wystarczające.

Doktoranci mają odpowiedni dostęp do planów i programów studiów oraz innych dokumentów związanych z procesem kształcenia. Niezbędne informacje znajdują się na stronie internetowej Uczelni, poszczególnych jednostek, tablicach informacyjnych, materiałach do wglądu w Dziekanacie. Część wiadomości otrzymują także drogą mailową. Na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu doktoranci są informowani na temat zakresu omawianego materiału, charakterystyki przedmiotu, obowiązującej literatury oraz sposobu zaliczenia zajęć; takie informacje mogą również znaleźć w sylabusach. Szczegółowe zasady oceniania doktorantów reguluje Uchwała Nr 157/13/14 Rady Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego z dn. 25.03.2014r. *w sprawie określania sposobu dokonywania oceny realizacji programu studiów doktoranckich oraz prowadzenia badań naukowych przez doktorantów*. Niezbędne informacje można także znaleźć w regulaminie studiów doktoranckich, wprowadzonym na mocy Uchwały Nr 59/2012 Senatu PUM z dn. 25.04.2012r.). Pomimo, iż doktoranci nie mieli wpływu na oferowany przez WLS program studiów, pozytywnie wypowiedali

się na temat zajęć na studiach doktoranckich. Zgłoszono jednak sugestie: zmniejszenia minimalnej liczby osób niezbędnej do uruchomienia fakultetów (obecnie jest to 15 osób), ponieważ doktoranci interesujący się np. tematyką stomatologiczną nie mają aktualnie możliwości skorzystania z tych zajęć oraz wprowadzenia do oferty programowej specjalistycznego języka obcego.

Analizując potrzeby osób niepełnosprawnych, należy nadmienić, że budynek Biblioteki Głównej PUM jest właściwie przystosowany. Natomiast kryteriów tych nie spełnia budynek, w którym mieści się Studium Doktoranckie. Mając na uwadze fakt, iż aktualnie na studiach III stopnia nie kształcą się doktoranci z orzeczoną niepełnosprawnością, nie stanowi to na chwilę obecną większego problemu. Podsumowując, można stwierdzić, że Wydział Lekarsko-Stomatologiczny PUM posiada właściwie funkcjonujący system opieki dydaktycznej skierowany do środowiska doktoranckiego.

OPIEKA MATERIALNA

Uczestnicy studiów doktoranckich na WLS mają możliwość korzystania z pomocy materialnej i pobierania stypendiów.

Na mocy Zarządzenia Rektora Nr 28/2014 z dn. 24.03.2014r., po uzgodnieniu z Samorządem Doktorantów, wprowadzono Regulamin przyznawania i wypłacania stypendium doktoranckiego. Natomiast Regulamin przyznawania zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych określają Zarządzenia Rektora: Nr 69/2012 z dn. 15.06.2012r. oraz Nr 48/2013 z dn. 10.05.2013r. Oba stypendia przyznaje Rektor na wniosek doktoranta, zaopiniowany przez Wydziałową Komisję Doktorancką (z przedstawicielem doktorantów w jej składzie), sporządzającą listy rankingowe odrębnie dla każdego roku studiów. W oparciu o listy wydziałowe, Studium Doktoranckie sporządza jedną wspólną listę rankingową- niezbędną do przyznawania „stypendium projakościowego”, obejmującą wszystkie wydziały, osobną dla każdego roku studiów doktoranckich, wyłaniającą grupę 30% najlepszych doktorantów na danym roku. Od decyzji przysługuje prawo złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w ciągu 14 dni. Zgodnie z Regulaminami, oba świadczenia mogą zostać przyznane także na okres przedłużenia studiów, przy czym w przypadku stypendium doktoranckiego na maksymalnie 9 m-cy przedłużenia. Doktoranci I roku są oceniani na podstawie punktacji uzyskanej podczas postępowania rekrutacyjnego. W przypadku stypendium doktoranckiego, przyznawanego dla osób od II roku studiów, uwzględnia się różne aspekty działalności doktoranckiej tj.: działalność dydaktyczną, działalność naukowo-badawczą oraz postępy w pracy naukowej i przygotowaniu rozprawy doktorskiej. Natomiast w przypadku „stypendium projakościowego” dla doktorantów od II roku pod uwagę brane są: różne typy publikacji oraz wpływ autorski na ich powstanie, aktywny udział w zjeździe / konferencji, kierownictwo grantu NCN, pozyskanie na badania dotacji finansowej ze środków publicznych (spoza PUM). Pozytywnie należy ocenić uwzględnienie wielu form aktywności doktorantów w kryteriach przyznawania stypendiów.

W roku akademickim 2014/2015 spośród 45 doktorantów WLS, stypendium doktoranckie pobierają 42 osoby (93,33%), 3 doktorantów którzy nie otrzymali stypendium, nie spełniło kryteriów jego przyznania. Kwota stypendium doktoranckiego jest jednakowa dla wszystkich lat studiów i wynosi w roku bieżącym- 1 347zł. Natomiast zwiększenie stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych przyznawane jest w kwocie 800zł. Wysokość wymienionych świadczeń jest zgodna z obowiązującymi przepisami tj. ust. 2 art. 200 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dn. 27.07.2005 z późn. zm. oraz §14.4

rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 12.12.2013r. w sprawie studiów doktoranckich oraz stypendiów doktoranckich oraz §15 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 24.10.2014r. w sprawie studiów doktoranckich oraz stypendiów doktoranckich. Uczestnicy studiów III stopnia mogą ubiegać się o wszystkie świadczenia pomocy materialnej zawarte w art. 199, ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dn. 27.07.2005r. z późn. zm. Jak wynika z przedstawionej dokumentacji, podział dotacji przeznaczonej na pomoc materialną dla doktorantów oraz wysokość poszczególnych świadczeń, zostały dokonane w porozumieniu z uczelnianym organem Samorządu Doktorantów- Parlamentem Doktorantów. Wysokość tych świadczeń w roku akademickim 2013/2014 określają Zarządzenia Rektora Nr 130/2013 z dn. 25.11.2013r. oraz Nr 11/2014 z dn. 12.02.2014r. ws. *Ustalenia wysokości dochodu uprawniającego doktoranta do ubiegania się o przyznanie stypendium socjalnego oraz wysokość poszczególnych świadczeń pomocy materialnej w semestrze zimowym oraz w semestrze letnim roku akademickiego 2013/2014*. Regulamin przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów, po uzgodnieniu z Parlamentem Doktorantów PUM, wprowadzono na podstawie Zarządzeń Rektora: Nr 76/2012 z dn. 25.06.2012r. oraz Nr 127/2013 z dn. 21.11.2013r; od 1 października- Zarządzenie Nr 101/2014 z dn. 08.10.2014r. (tekst jednolity). W przyznawaniu świadczeń z FPM uczestniczą, zgodnie z art. 199, ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym: Komisja Stypendialna ds. Doktorantów oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna ds. Doktorantów (powołane na mocy Zarządzeń Rektora Nr 76/2012 z dn. 14.11.2012r. oraz Nr 107/2013 z dn. 24.10.2013r.). Uczestnicy studiów III stopnia stanowią większość składu ww. komisji. Obecnie trwają posiedzenia komisji przyznającej środki na rok akademicki 2014/2015.

Stypendium Rektora dla najlepszych doktorantów jest przyznawane nie mniej niż 10% najlepszych doktorantów na każdym roku studiów. Należy podkreślić, iż w roku akademickim 2013/2014 wzrosła % liczba doktorantów mogących ubiegać się o to stypendium- z 10% do 20% (Zarządzenia Rektora Nr 127/2013 z dn. 21.11.2013r. oraz Nr 130 z dn. 25.11.2013r. i Nr 11/2014 z dn. 12.02.2014r.). Listy rankingowe sporządzane są odrębnie dla każdego roku studiów, wspólnie dla wszystkich wydziałów. Kwota stypendium jest uzależniona od wysokości uzyskanych przez doktoranta punktów na liście rankingowej. W przypadku osób z I roku studiów listy rankingowe sporządza się na podstawie wyników postępowania rekrutacyjnego- średniej ocen uzyskanej na studiach oraz z języka obcego, oceny uzyskanej za przygotowanie projektu badawczego oraz dodatkowych osiągnięć naukowych: publikacji, komunikatów zjazdowych, prezentacji ustnych, nagród na konferencjach, staży zagranicznych i działalności organizacyjnej oraz rozmowy kwalifikacyjnej. Natomiast kryteria przyznania tego stypendium w przypadku doktorantów od II roku studiów obejmują wiele aspektów działalności doktorantów, tj.: średnią ocen, różnego rodzaju publikacje i wkład autorski w ich napisanie, udział w konferencjach naukowych oraz zdobyte nagrody, postępy w przygotowaniu rozprawy doktorskiej- w szczególności przewodu doktorskiego, realizacja grantów na badania naukowe, zaangażowanie w działalność dydaktyczną- wypracowanie godzin ponadwymiarowych, zajęcia z grupami anglojęzycznymi oraz działalność organizacyjną. W roku akademickim 2013/2014, zgodnie z Zarządzeniami Rektora Nr 130 z dn. 25.11.2013r. oraz Nr 11/2014 z dn. 12.02.2014r., wysokość stypendium wynosiła: na I roku- 500zł i 700zł, na kolejnych latach- 320zł, 700zł, 1300zł i 1500zł. Jak wynika z przedstawionej w trakcie wizytacji dokumentacji, w roku akademickim 2013/2014 stypendia Rektora dla najlepszych doktorantów przyznano 3 doktorantom I roku studiów (spośród 3 złożonych wniosków), 1 doktorantowi II roku (spośród 2

złożonych wniosków), 1 doktorantowi III roku (spośród 2 złożonych wniosków) oraz 2 doktorantom IV roku (spośród 3 złożonych wniosków). Odwołań od decyzji stypendialnych nie zgłaszano.

Wysokość dochodu na osobę w rodzinie doktoranta, uprawniającą do ubiegania się o stypendium socjalne oraz stypendium socjalne w zwiększonej wysokości, ustalono na kwotę 850,20zł. Stawki tych stypendiów, zależne od wysokości dochodu (nie większego niż podana powyżej kwota), w roku akademickim 2013/2014 określono Zarządzeniami Rektora Nr 130 z dn. 25.11.2013r. oraz Nr 11/2014 z dn. 12.02.2014r. Jak wynika z przedstawionej dokumentacji, w roku akademickim 2013/2014, 1 doktorant WLS, ubiegający się o stypendium socjalne w zwiększonej wysokości pobierał to świadczenie.

Kwota zapomogi, o którą może ubiegać się doktorant znajdujący się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej, uzależniana jest od rodzaju sytuacji, w jakiej znalazł się doktorant i każdorazowo ustalana jest przez komisję stypendialną indywidualnie dla danego doktoranta. W roku akademickim 2013/2014 trzech doktorantów ubiegających się o zapomogę, otrzymało to świadczenie.

Doktoranci z udokumentowaną niepełnosprawnością mogą ubiegać się o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, którego wysokość zależy od stopnia niepełnosprawności (Zarządzenia Rektora Nr 130 z dn. 25.11.2013r. oraz Nr 11/2014 z dn. 12.02.2014r.). Aktualnie na Wydziale nie ma doktorantów z orzeczoną niepełnosprawnością.

Uczestnicy studiów III stopnia mogą się także ubiegać o przyznanie stypendium Ministra za wybitne osiągnięcia. W roku akademicki 2013/2014 żaden z doktorantów WLS nie pobierał tego świadczenia.

Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz rozmów przeprowadzonych z pracownikami Uczelni i przedstawicielami społeczności doktoranckiej ustalono, że system przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów funkcjonuje w sposób właściwy, świadczenia są wypłacane w terminie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Decyzje stypendialne wydawane są w sposób prawidłowy i zawierają odpowiednie elementy składowe. Tryb powoływania Wydziałowej Komisji Doktoranckiej oraz Komisji Stypendialnych ze współudziałem przedstawicieli doktorantów, nie budzi zastrzeżeń. Poza ww. środkami, uczestnicy studiów III stopnia mogą także uzyskać wsparcie finansowe z innych źródeł: funduszy na badania statutowe, środków przeznaczonych na badania służące rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich (Młody Badacz), a także stypendiów oferowanych przez prezydenta miasta Szczecin. Mogą także ubiegać się o nagrodę prezydenta za najlepszą pracę doktorską. W ramach projektu Młodego Badacza (Zarządzenie Nr 55/2014 Rektora z dn. 18.06.2014r.), środki finansowe są przyznawane przez komisję złożoną z 2 recenzentów wyznaczonych przez Dziekana, na podstawie kryteriów uwzględniających: znaczenie i oryginalność tematyki badawczej, sformułowanie hipotezy badawczej, poprawność przyjętych metod badawczych, znaczenie naukowe i praktyczne przewidywanych wyników badań, kwalifikacje naukowe wnioskodawcy oraz zasadność planowanych kosztów realizacji projektu. Weryfikacja realizacji badań odbywa się za pomocą sprawozdań rocznych i końcowych oraz publikacji. Jak wynika z przedstawionej dokumentacji, w 2014r. kontynuowano 5 rozpoczętych wcześniej zadań badawczych, złożono także 7 nowych wniosków. W opinii doktorantów niezbędne informacje dotyczące możliwości finansowania badań naukowych są łatwo dostępne- umieszczane na stronie internetowej Uczelni; niektóre informacje doktoranci otrzymują także drogą mailową od pracowników ds. studiów doktoranckich.

Doktoranci mogą także korzystać z zakwaterowania w domach studenckich zgodnie z Regulaminem Osiedla Studenckiego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie (Zarządzenie Rektora Nr 66/2012 z dn. 11.06.2012r.).

Na podstawie przedłożonej dokumentacji oraz przeprowadzonych rozmów z przedstawicielami społeczności doktoranckiej można stwierdzić, że WLS posiada, w większości obszarów, prawidłowo funkcjonujący system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej dla doktorantów.

(Zarządzenie nr 49/2013 Rektora w sprawie „Procedury przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków w PUM w Szczecinie” miało za zadanie sformalizować system rozwiązywania sytuacji konfliktowych, jednak jak wynika z rozmów przeprowadzonych ze studentami oraz Władzami Wydziału powyższa procedura nie została w praktyce wdrożona. Dodatkowo wskazane w zarządzeniu rozwiązanie zobowiązuje osoby wnoszące skargę do podania pełnych danych osobowych, które zostaną umieszczone w tzw. „Rejestrze skarg i wniosków”, z uwagi na brak anonimowości oraz obawy przed konsekwencjami zniechęca ono studentów.

Zgodnie z Regulaminem Studiów na WLS powołani są opiekunowie poszczególnych lat studiów. Do zadań ww. osób należy pomoc studentom, związana między innymi z rozwiązywaniem sytuacji konfliktowych. Obecni na spotkaniu ZO PKA studenci potwierdzili znajomość osób pełniących tę funkcję na Wydziale podkreślając jednak rzadkie korzystanie z ich pomocy. W przypadku wystąpienia sytuacji konfliktowych student może się również zwrócić o pomoc do asystenta ds. dydaktyki. Dotychczas stosowana ścieżka w odczuciu studentów nie przynosi efektów w postaci eliminowania występujących zjawisk i nie pociąga za sobą działań zapobiegających ich ponownemu wystąpieniu. Studenci podkreślali, że nie otrzymali informacji na temat sformalizowanej ścieżki postępowania dotyczącej zgłaszania występujących w procesie kształcenia problemów. Nie potrafili również przytoczyć sytuacji o charakterze problemowym, którą udało im się rozwiązać. Co więcej, osoby obecne na spotkaniu z ZO PKA podkreślały posiadane obawy przed zgłaszaniem problemów na linii student – prowadzący. Wskazywali oni niejednokrotnie wynikające z tego problemy w postaci pogorszenia się postawy i nieprzychylności prowadzącego, z którym problemy zadeklarowali (np. po zeszłorocznych hospitacjach zajęć). Studenci deklarowali brak anonimowości w przypadku informowania o problemie i obawy przed wystąpieniem negatywnych konsekwencji. Z uwagi na powyższe, w przypadku wystąpienia sytuacji konfliktowych, zwłaszcza na linii student – prowadzący studenci starają się rozwiązać problem sami lub go zaakceptować. Wynika to z obawy przed negatywnymi następstwami (np. w postaci wspomnianych problemów z zaliczeniem danego przedmiotu). Powyższa sytuacja uwidacznia problem nierespektowania praw studentów w zakresie możliwości wpływania na jakość kształcenia na Wydziale, co więcej wskazuje na istnienie zachowań nauczycieli akademickich, które nie powinny mieć miejsca na Uczelni. Studenci byłiby bardziej zadowoleni z możliwości przedstawiania uwag w sposób anonimowy np. poprzez stworzenie urn/skrzynek itp.

Studenci stwierdzili, że nie zgłaszają kwestii spornych przy pomocy Samorządu Studenckiego. Warto dodać, iż Samorząd Wydziałowy prowadzi systematyczne dyżury dla studentów Uczelni, o których istnieniu studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA nie wiedzieli. Z uwagi na spore zainteresowanie studentów taką ścieżką rozwiązywania problemów, należałoby zwiększyć promocję działań Parlamentu Studentów oraz uświadomić możliwości pomocy, jaką studenci mogą od swoich

reprezentantów otrzymać. Efektywność systemu rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych jest według studentów niewystarczająca. Można stwierdzić, iż na Wydziale brak wykorzystywania formalnych mechanizmów rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Wydział nie posiada również mechanizmów zapobiegawczych związanych z systemem rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych, co uwiadcniają pojawiające się na Wydziale problemy np. z prowadzącymi.

Wydział powinien powziąć kroki w celu stworzenia bezpieczniejszej i bardziej anonimowej formy rozwiązywania występujących konfliktów.

Na Uczelni funkcjonuje „Procedura przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków w Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie” wprowadzona Zarządzeniem Rektora PUM Nr 49/2013 dn. 10.05.2013r. Skargi i wnioski mogą być składane pisemnie (faks, poczta elektroniczna) lub ustnie do protokołu; są umieszczane w „Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków”, znajdującym się w sekretariacie Rektora. W przypadku spraw dotyczących doktorantów, wnioski rozpatruje Prorektor ds. Dydaktyki. W przypadku zaistnienia sytuacji konfliktowych doktoranci mogą także zgłaszać swoje problemy do opiekunów naukowych / promotorów oraz do Kierownika studiów doktoranckich oraz do Parlamentu Doktorantów PUM. Ponadto na Uczelni funkcjonuje powołana na mocy Zarządzenia Rektora Nr 103/2012 z dn. 26.09.2012r. Komisja Dyscyplinarna z przedstawicielami doktorantów. W opinii uczestników studiów doktoranckich żadne sytuacje konfliktowe dotychczas nie zdarzyły się. Należy również dodać, iż na mocy Zarządzenia Rektora Nr 69/2013 z dn. 17.07.2013r. wprowadzono „Procedurę dotyczącą postępowania w przypadku pobierania przez studenta lub doktoranta świadczeń pomocy materialnej niezgodnie ze złożonym oświadczeniem”, określającą sposób postępowania w oparciu o przepisy prawa administracyjnego, cywilnego i karnego oraz ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym z dn. 27.07.2005r. Można stwierdzić, że system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych w zakresie studiów doktoranckich funkcjonuje prawidłowo.

Samorząd Studentów bardzo dobrze ocenia współpracę z Władzami Wydziału. Przedstawiciele samorządu są pełnoprawnymi członkami organów kolegialnych, deklarując współpracę na zasadach partnerskich. Udział w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości studenci uważają za wystarczający. Widoczna jest niewielka działalność studentów w ramach różnych zespołów Wydziałowych, w tym podejmowania inicjatyw na rzecz podnoszenia jakości kształcenia (np. deklarowany wpływ na projektowane kwestionariusze ankiet, opiniowanie planów i programów studiów, zmiany w regulaminach wewnętrznych jednostek Wydziałowych, udział w zeszłorocznych hospitacjach itp.). Powyższe działania nie są jednak prowadzone systematycznie, przez co nie mają charakteru kompleksowego. Obawy budzi fakt braku regularności prowadzonych działań oraz formalnego ich potwierdzenia, przez które studenci zapewniliby posiadanie wpływu na jakość kształcenia w przyszłości.

Do działań związanych z podnoszeniem jakości włączani są również studenci niebędący członkami Parlamentu Studentów, poprzez członkostwo w Radach Wydziału. Dzięki temu studenci mają realny wpływ na podejmowane decyzje na zebraniach powyższego gremium. Należy uznać to za pozytywny przejaw zaangażowania do działań, studentów zainteresowanych podnoszeniem jakości kształcenia na WLS. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA nie potrafili

wypowiedzieć się na temat działań Parlamentu Studentów, zwłaszcza w zakresie jakości kształcenia, gdyż nie są im one znane (przykładem nieświadomości jest brak doinformowania studentów o istnieniu i celu funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości). Nie mają przez to pełnej świadomości na temat zadań i obowiązków należących do przedstawicieli studentów. Należałoby upowszechnić informacje nt. przedstawicieli studentów w obszarze jakości oraz uświadomić realne możliwości wpływu na jakość kształcenia jaką posiadają poprzez działania swoich reprezentantów. Przedstawiciele studentów są obecni w Senacie Uczelni. Zgodnie z przedstawionymi listami obecności Rady Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego, liczba studentów nie spełnia wymogu minimum 20% udziału studentów i doktorantów składu, co jest niezgodne z *Art. 67 ust. 4 Ustawy*. Należy zwiększyć liczbę studentów lub doktorantów w RW, tak aby spełniony został wymóg minimum 20% składu. Skład Komisji Dyscyplinarnych ds. Studentów jest zgodny z *Art. 213 ust. 5 Ustawy*. Studenci są również członkami Komisji Senackich oraz Komisji Wydziałowych. Zdaniem studentów Uczelnia oraz Wydział umożliwia im wystarczające uczestnictwo w pracach ww. organów. W Jednostce nie są przeprowadzane szkolenia studentów z ich praw i obowiązków, o których mowa w art. 170 ust. 2 Ustawy. Szkolenia powinien prowadzić Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej w porozumieniu z samorządem studenckim uczelni, zgodnie z art. 170 ust. 3. Współpraca organizacji zrzeszających studentów z Uczelnią oceniona jest bardzo dobrze. Studenci będący członkami Kół Naukowych potwierdzają bieżące informowanie ich o oferowanych przez inne uczelnie możliwościach, grantach, projektach, konferencjach. Organizacje studenckie funkcjonujące na Wydziale oraz Uczelni działają bardzo aktywnie realizując wiele inicjatyw zarówno o charakterze naukowo-badawczym jak również społecznym i kulturalnym. Działalność wspomnianych wyżej organizacji pozwala studentom na rozwój zainteresowań w różnych obszarach. Dofinansowanie Kół Naukowych studenci oceniają jako wystarczające do sprawnego funkcjonowania i realizacji założonych celów. Zarówno członkowie Kół jak i sami studenci czują się doinformowani w zakresie możliwości współpracy i rozwoju oferowanymi im przez Wydział.

Samorząd Doktorantów PUM- Parlament Doktorantów działa zgodnie z Regulaminem uchwalonym w dn. 31.01.2007r. z późn. zm. (Uchwała Nr 7/2007 Senatu Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie). W skład samorządu uczelnianego, wchodzi także 2 przedstawicieli z WLS. Parlament Doktorantów opiniuje Regulamin Studiów Doktoranckich, zgodnie z art. 196 ust. 6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dn. 27.07.2005r. z późn. zm. oraz program studiów doktoranckich. Uczelnia respektuje także prawo do samorządności doktoranckiej poprzez zapewnienie odpowiednich funduszy (budżet) oraz warunków lokalowych, wspierając jednocześnie samorząd w prawidłowym wykonywaniu jego ustawowych obowiązków. Fundusze z budżetu są przeznaczane m.in. na organizowanie corocznych imprez, integrujących społeczność doktorancką (otrzęsiny, bal doktoranta), czy też wyjazdy członków Parlamentu Doktorantów na konferencje (szkolenia) z zakresu funkcjonowania studiów doktoranckich. Samorząd organizuje także szkolenia z zakresu autoprezentacji. Przedstawiciele doktorantów mają zapewnione odpowiednie uczestnictwo w Senacie, Radzie Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego (1 przedstawiciel), Wydziałowej Komisji Doktoranckiej, Komisjach Stypendialnych, Komisji Dyscyplinarnej oraz Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. Obecnie uczestnicy studiów III stopnia nie mają jednak swoich przedstawicieli w komisji opracowującej program i efekty kształcenia na studiach doktoranckich oraz Wydziałowej Komisji Wewnętrznego Systemu

Zapewnienia Jakości Kształcenia. Należy podkreślić, że władze Uczelni i WLS, w szczególności odpowiedzialne za sprawy doktorantów, umożliwiają im kontakt ze sobą w dogodnym czasie.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego ⁴ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wydział w większości obszarów wspiera studentów w obszarze naukowo-dydaktycznym. Uczelnia spełnia ustawowy wymóg podpisywania umowy ze studentami. System przyznawania świadczeń materialnych funkcjonuje poprawnie. Niektóre wewnętrzne akty prawne Jednostki są niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Wydział zapewnia doktorantom właściwe wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne. System przyznawania funduszy oraz powoływania komisji doktoranckiej i stypendialnych funkcjonuje w sposób prawidłowy.

2) Wydział nie korzysta z formalnej ścieżki postępowania w przypadku wstąpienia sytuacji problemowych. Wydział nie posiada również mechanizmów zapobiegawczych związanych z systemem rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych, co uwidaczniają pojawiające się na Wydziale problemy np. z prowadzącymi. Studenci nie mają świadomości podejmowanych przez Parlament Studentów działań i jego możliwości niesienia pomocy w przypadku wystąpienia sytuacji problemowych.

3) Wsparcie działalności samorządowej oraz innych organizacji zrzeszających studentów jest w pełni wystarczające. Brak wymaganych Ustawowo 20% studentów i doktorantów w Radzie Wydziału.

Uczelnia respektuje prawo do samorządności doktoranckiej, zapewniając jej odpowiednie wsparcie, a przedstawiciele doktorantów mają zapewnione uczestnictwo w większości komisji.

8. Spójność systemu wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, oraz jego zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

Wydział Lekarsko – Stomatologiczny Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie od nie dawna posiada dokumenty normujące proces zapewnienia jakości kształcenia. System zapewnienia jakości kształcenia funkcjonujący na ocenianym Wydziale został formalnie wprowadzony Uchwałami Senatu Uczelni Nr 144/2013 z dnia 30 września w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Nr 24/2014 z dnia 12 marca 2014 roku w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie, a także Zarządzeniem Nr 133/2013 Rektora Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie z dnia 28 listopada 2013 roku w sprawie powołania Komisji ds. opracowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Zgodnie z § 2 obu wspomnianych Uchwał zasadniczymi celami systemu, jest:

- 1) ustalenie przejrzystego zakresu odpowiedzialności za zarządzanie jakością kształcenia,
- 2) określanie jasnych celów i planów poprawy jakości kształcenia,
- 3) dostarczanie czytelnych wzorców i standardów postępowania w zakresie kształcenia oraz zarządzania jakością kształcenia,

- 4) wdrażanie skutecznych, wielowymiarowych narzędzi zarządzania jakością kształcenia,
- 5) ciągłe monitorowanie jakości procesu jakości kształcenia,
- 6) regularną ocenę jakości procesu i efektów kształcenia,
- 7) podejmowanie ciągłych, systematycznych działań doskonalących,
- 8) rozwój kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich,
- 9) identyfikację, promowanie i upowszechnianie dobrych praktyk oraz wymianę doświadczeń w zakresie kształcenia oraz zarządzania jakością kształcenia,
- 10) publikowanie informacji na temat jakości procesu i efektów kształcenia,
- 11) rozwój współpracy w dziedzinie zarządzania jakością kształcenia z interesariuszami i partnerami Uczelni w kraju i zagranicą
- 12) opracowanie strategii i procedur, które zapewnią najwyższy poziom kształcenia w zawodach medycznych dbając, aby absolwenci Uczelni:
 - a) posiadali wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na najwyższym, światowym poziomie,
 - b) prezentowali wysokie standardy etyczne oraz silne poczucie zaangażowania społecznego i odpowiedzialności za zdrowie i życie pacjentów,
 - c) byli przygotowani do wyzwań współczesnego świata oraz potrzeb i oczekiwań globalnego rynku pracy.

Natomiast w myśl § 3 Uchwały Nr 144/2013 Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości w Uczelni ma funkcjonować w obszarach obejmujących: monitorowanie i okresowy przegląd programów nauczania i ich efektów, ocenianie studentów i doktorantów, zapewnienie jakości kadry dydaktycznej, monitorowanie przeglądu i podnoszenie zasobów do nauki oraz środków wsparcia dla studentów i doktorantów, gromadzenia, analizowania, wykorzystanie i publikowania informacji na temat kształcenia

Cele Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia mają być realizowane są na szczeblu całego Uniwersytetu oraz wszystkich wydziałów. Odpowiedzialność za funkcjonowanie Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia ponosi prorektor ds. dydaktyki, a na szczeblu wydziału dziekan.

Zgodnie z § 4 Uchwały Nr 24/2014 Senatu w Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie Rektor powołuje Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. W skład Zespołu wchodzi:

- 1) prorektor ds. dydaktyki jako przewodniczący,
- 2) pełnomocnik rektora ds. zarządzania jakością kształcenia,
- 3) po dwóch nauczycieli akademickich z każdego wydziału oraz
- 4) po jednym przedstawicielu studentów i doktorantów - z każdego wydziału.

Członków Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia spośród nauczycieli akademickich wybierają rady wydziału. Przedstawiciele studentów i doktorantów wybierają odpowiednio Parlament Studentów albo Parlament Doktorantów PUM.

Do zadań Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia należy:

- 1) opracowanie jednolitych procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia,
- 2) śledzenie kariery zawodowej absolwentów,
- 3) gromadzenie i analiza opinii od pracodawców na temat przygotowania absolwentów PUM do pracy zawodowej,
- 4) badanie mobilności kadry, studentów i doktorantów,
- 5) analiza sprawozdań Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia,
- 6) przedstawianie rektorowi propozycji działań mających na celu poprawę jakości kształcenia,
- 7) przedstawianie Senatowi PUM corocznych sprawozdań ze swojej działalności i

uzyskiwanych efektów w podnoszeniu jakości kształcenia.

Dotychczas w Uczelni nie powołano jednak powyższego Zespołu i w związku z tym wyżej wymienione zadania nie były realizowane.

Na Wydziale Lekarsko – Stomatologicznym powołano **Uchwałą Nr 1dyd/12/13 Rady Wydziału z dnia 26 lutego 2013 roku**. Wydziałową Komisję Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Komisja działa w oparciu o wewnętrzny regulamin, który został jednak uchwalony przez radę wydziału dopiero Uchwałą nr 192/13/14 z dnia 30 września 2014 r.

Zgodnie z regulaminem Wydziałowej Komisji Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia do podstawowych zadań Komisji należą:

- 1) Przegląd i analiza programów nauczania pod kątem zgodności z realizowanym programem studiów oraz określonymi standardami kształcenia dla kierunku lekarsko-dentystycznego.
- 2) Przygotowanie oraz prowadzenie badań ankietowych dotyczących jakości kształcenia wśród studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych.
- 3) Hospitacje zajęć dydaktycznych w jednostkach nauczających studentów Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego.
- 4) Analiza wyników pokontrolnych PKA, audytu zewnętrznego oraz kontroli wewnętrznej Uczelni.
- 5) Analizowanie wyników Lekarsko-Dentystycznego Egzaminu Końcowego absolwentów Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego PUM w Szczecinie.
- 6) Analiza, opracowanie i publikowanie rezultatów przeprowadzonych badań jakości i efektów kształcenia.
- 7) Wdrażanie opracowanych procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia.
- 8) Opracowywanie raz do roku raportów aktualnego stanu jakości kształcenia na każdym kierunku ze wskazaniem mocnych i słabych stron, propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia na wydziale oraz opisem przebiegu wdrażania zaleceń zawartych w poprzednich ocenach. Przedstawione do zaopiniowania Radzie Wydziału, na ostatnim posiedzeniu w roku akademickim, raporty będą przekazywane uczelnianej Komisji ds. Opracowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Z kolei § 5 Uchwały Nr 24/2014 zakłada powołanie Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia do których zadań należy:

- 1) systematyczny przegląd aktów prawnym regulujących proces kształcenia w Polsce i w Europie,
- 2) analiza zasad rekrutacji na studia na kierunki prowadzone na wydziale i dostosowywanie rekrutacji do zmieniających się warunków demograficznych i sytuacji na rynku pracy,
- 3) analiza programów nauczania i planów studiów oraz osiągniętych efektów kształcenia dla kierunków prowadzonych na wydziale pod kątem dostosowywania do wymogów ustawowych i uzyskiwanych wyników studentów/absolwentów PUM na tle innych uczelni,
- 4) ocena organizacji i warunków do prowadzenia działalności dydaktycznej na wydziale,
- 5) analiza ocen okresowych nauczycieli akademickich zatrudnionych na wydziale pod kątem poprawy jakości nauczania,
- 6) sprawdzanie jakości obsługi studentów przez dziekanaty,
- 7) analiza sytuacji socjalnej studentów i doktorantów (dostęp do stypendiów socjalnych, warunki bytowe w domach studenckich, dostępność miejsce w domach

studenckich),

- 8) analiza sposobów i możliwości motywowania kadry dydaktycznej wydziału do poprawy jakości nauczania,
- 9) wszystkie inne działania zmierzające do poprawy organizacji dydaktyki i zapewnienia najwyższego poziomu kształcenia na wydziale.

Dotychczas nie przekształcono jednak Wydziałowej Komisji Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia ocenianej Jednostki w Komisję, o której mowa powyżej, ani nie wdrożono zadań, która ma realizować.

Na ocenianym Wydziale funkcjonowały dotychczas dwa narzędzia oceny jakości kształcenia ankiety (ankieta dydaktyczna – ocena pracowników poszczególnych jednostek organizacyjnych, ankieta studencka, ocena prowadzący przedmiot) oraz hospitacje (kontrola zajęć). Ponadto niektóre Katedry i Zakłady prowadzą tzw. karty studenta służące ocenie i weryfikacji nabytych umiejętności praktycznych. Nauczyciele akademicy Jednostki podlegają również zgodnie z Uchwałą Nr 53/2014 Senatu PUM w Szczecinie okresowej ocenie zgodnie z wymogami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z przedstawionymi na wizytacji dokumentami Wydziałowa Komisja Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia Wydziału Lekarsko –Stomatologicznego od momenty powstania odbyła cztery protokołowane posiedzenia, na których opracowano regulamin pracy Komisji oraz wzory ankiet studenta oraz protokoły hospitacji zajęć dydaktycznych oraz praktyk zawodowych. Ponadto Komisja przesłała statystyczne wyniki ankiet studenckich i dydaktycznych Zakładów i Klinik Wydziałów.

Jednostka nie przestawiła na wizytacji formalnych dokumentów potwierdzających:

- ocenę stopnia realizacji efektów kształcenia, na kierunku lekarsko – dentystycznym
- udział pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia,
- monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia, w tym na studiach doktoranckich
- ocenę poziomu naukowej jednostki,

Ponadto Uczelnia nie monitorowała dotychczas losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy.

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Z otrzymanej dokumentacji wynika, iż Pomorski Uniwersytet Medyczny od roku posiada dokumenty normujące proces zapewnienia jakości kształcenia, jednak dotychczas nie wdrożył ich ani na poziomie Uczelni, ani w podstawowych jednostek organizacyjnych, w tym na Wydział Lekarsko – Stomatologicznym. W ocenianej Jednostce, co prawda od lutego 2013 r. funkcjonuje Wydziałowa Komisję Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, jednak regulamin jej prac uchwalony został 30 września br. Wydział Lekarsko – Stomatologiczny stosował dotychczas dwa narzędzia oceny jakości kształcenia - ankiety studenckie oraz hospitacje, na wizytacji nie przedstawiono jednak informacji jak wykorzystano ich wyniki do oceny jakości kształcenia na Wydziale. Brak formalnych dokumentów dotycząca dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do innych czynników mających wpływ na jakość kształcenia. Wydział powinien realizować procedury służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia opracowane przez Uczelnię zgodnie z Uchwałą Senatu Nr 24/2014, lecz procedur tych dotąd nie opracowano.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	strategia rozwoju				X	
2	wewnętrzny system zapewnienia jakości				X	
3	cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji ²			X		
4	zasoby kadrowe, materialne i finansowe		X			
5	prowadzenie badań naukowych		X			
6	współpraca krajowa i międzynarodowa		X			
7	system wsparcia studentów			X		

² Jeżeli w jednostce prowadzone są tylko studia doktoranckie wpisujemy i oceniamy „cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich”. Jeśli prowadzone są tylko studia podyplomowe wpisujemy i oceniamy „cele i efekty kształcenia na studiach podyplomowych”. Jeżeli nie są prowadzone żadne z tych studiów w rubryce oceny wpisujemy „nie dotyczy”.

	i doktorantów					
8	przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia				X	

Odniesienie się do dokonanej przez jednostkę analizy SWOT w kontekście wyników przeprowadzonej oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz oceny zasobów kadrowych, materialnych, działalności naukowej i międzynarodowej, współpracy z beneficjentami procesu kształcenia.

Na Wydziale realizowana jest strategia rozwoju, jako element strategii rozwoju Uczelni na lata 2008-2015. Wydział nie posiada własnej strategii jako formalnego dokumentu. W związku z tym strategia rozwoju realizowana na wydziale jest jednocześnie misją i strategią Uczelni z czego wynika ich zgodność. Biorąc pod uwagę stopień zaawansowania prac nad opracowaniem nowej strategii Uczelni i zaangażowanie w zakres tych prac pracowników Wydziału w tym również Dziekana, deklaracje, co do możliwości terminowego wdrożenia nowej strategii rozwoju Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego na lata 2015-2025 należy uznać za prawdopodobne do zrealizowania. Wydział dobrze identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym krajowym i zagranicznym. W budowaniu wysokiej jakości kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni. Na poziom kształcenia mają wpływ także interesariusze zewnętrzni.

Struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością jest w fazie tworzenia. W związku z tym nie jest do końca przejrzysta, ale w dużej mierze zapewnia udział pracowników i studentów oraz nieznacznie interesariuszy zewnętrznych w podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących jakości kształcenia. Zdecydowanie brak jest rozwiązań systemowych. Wewnętrzne procedury zapewnienia jakości kształcenia tylko w niektórych obszarach i w ograniczonym stopniu mają charakter kompleksowy i zapewniają weryfikację i ocenę efektywności wybranych czynników wpływających na jakość kształcenia. W Uczelni brak jest procedur i narzędzi oceny efektywności WSZJK a jej wyniki nie są wykorzystywane do doskonalenia polityki zapewniania jakości i budowy kultury jakości. Proces budowania kultury jakości kształcenia opiera się raczej na tradycji kulturze akademickiej oraz zachowaniach indywidualnych pracowników naukowo-dydaktycznych niż na formalnych rozwiązaniach systemowych.

W opracowaniu programu oraz określeniu efektów kształcenia na studiach III stopnia uczestniczyli przedstawiciele kadry naukowej wszystkich wydziałów Uczelni. Natomiast brak jest udziału doktorantów oraz przedstawicieli pracodawców na kształt ww. dokumentów. Wydział posiada programy studiów doktoranckich opracowany z uwzględnieniem punktów ECTS oraz sylabusy opracowane zgodnie z KRK, znacząco spełniające wymogi aktualnie obowiązujących przepisów. Stopień osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na studiach doktoranckich podlega stałej weryfikacji, dokonywanej przez opiekuna naukowego / promotora w bezpośrednim kontakcie z doktorantem.

Jednostka zapewnia konieczną liczebność kadry naukowo-dydaktycznej, jak i spójny zakres specjalności wymaganych do prowadzenia kierunku studiów i uzyskania wymaganych na nim efektów kształcenia. Obecna polityka kadrowa umożliwia rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników. Polityka kadrowa uwzględnia konieczność jej stałości w odniesieniu do długofalowości badań naukowych, a także motywacji do ich podejmowania, szczególnie w odniesieniu do tych, które zakończą się uzyskaniem stopnia naukowego. Regularna ocena pracowników naukowo-dydaktycznych pozwala na utrzymanie właściwego potencjału i polityki kadrowej Wydziału. Odpowiednia do specyfiki studiów infrastruktura dydaktyczna jednostki zapewnia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenia badań naukowych przez pracowników i studentów, na wszystkich latach i rodzajach studiów.

Tematyka badań naukowych prowadzonych na Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym PUM w zakresie obszaru, dziedzin i dyscyplin naukowych, jest w pełni spójna z realizowanym kształceniem i wpływa na osiągnięte efekty kształcenia a działalność naukowa jest dobrze udokumentowana publikacjami.

Pracownicy wydziału mają zapewnioną możliwość udziału w programach wymiany, także międzynarodowej, a także brania udziału w konferencjach i innych aktywnościach związanych z kształceniem i jego doskonaleniem. Doktoranci WLS mają możliwość uczestniczenia w programach międzynarodowych, a niezbędne informacje na ten temat są łatwo dostępne. Jednostka troszczy się o nawiązywanie kontaktów, podpisywanie umów i inne formy służące międzynarodowemu charakterowi procesu kształcenia. Istniejąca współpraca krajowa i międzynarodowa z ośrodkami akademickimi jest b. dobrze realizowana, czego dowodem są: ulepszanie metod kształcenia oraz prowadzone prace naukowo-badawcze i publikacje w recenzowanych czasopismach. Doktoranci i studenci są angażowani do zespołów badawczych. Jednostka także ściśle współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym na rzecz środowiska Pomorza Zachodniego

Wydział wspiera studentów w obszarze naukowo-dydaktycznym. Uczelnia spełnia ustawowy wymóg podpisywania umowy ze studentami. System przyznawania świadczeń materialnych funkcjonuje poprawnie. Niektóre wewnętrzne akty prawne Jednostki są niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Wydział zapewnia doktorantom właściwe wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne. System przyznawania funduszy oraz powoływania komisji doktoranckiej i stypendialnych funkcjonuje w sposób prawidłowy. Wydział nie korzysta z formalnej ścieżki postępowania w przypadku wstąpienia sytuacji problemowych.

W ocenianej Jednostce od lutego 2013 r. funkcjonuje Wydziałowa Komisję Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, jednak regulamin jej prac uchwalony został 30 września 2014r. Wydział Lekarsko – Stomatologiczny stosował dotychczas dwa narzędzia oceny jakości kształcenia - ankiety studenckie oraz hospitacje, na wizytacji nie przedstawiono jednak informacji jak wykorzystano ich wyniki do oceny jakości kształcenia na Wydziale. Brak formalnych dokumentów dotycząca dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do innych czynników mających wpływ na jakość kształcenia. Wydział powinien realizować procedury służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia opracowane przez Uczelnie zgodnie z Uchwałą Senatu Nr 24/2014, lecz procedur tych dotąd nie opracowano. Ponadto system zapewnienia jakości kształcenia na Uczelni i Wydziale powinien obejmować wszystkie rodzaje studiów, w tym studia doktoranckie. W związku, z tym że wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia formalnie nie wdrożono, nie może być mowy o działaniach w zakresie doskonalenia tego systemu.

Analiza SWOT

Mocne strony

W odniesieniu do analizy SWOT Uczelnia wskazała pośród mocnych stron wysokie kwalifikacje i kompetencje kadry naukowo-dydaktycznej, niską średnią wieku samodzielnych pracowników naukowych oraz system awansu zawodowego pracowników Wydziału na podstawie kryteriów oceny dorobku naukowego. Ponadto podkreślono dobrze rozwijającą się działalność STN oraz szeroki zakres i wysoką jakość udzielanych świadczeń, a także dobre wyposażenie w specjalistyczny sprzęt diagnostyczny i leczniczy.

Tak sformułowane silne strony Uczelni są w pełni zgodne z opinią Zespołu Oceniającego PKA.

Słabe strony

W odniesieniu do słabych stron Uczelnia podkreśla zbyt niską aktywność badawcza samodzielnych pracowników naukowych (za mało publikacji lokowanych w czasopismach o światowej randze, niska aktywność w pozyskiwaniu grantów), wysoką dwuetatowość, zarówno wśród starszej jak i młodszej kadry, ograniczony dostęp studentów do pacjenta, zbyt małą wymianę zagraniczną studentów i pracowników, a także brak wind oraz spadek liczby lekarzy specjalistów.

Zespół Oceniający PKA, pośród słabych stron, przede wszystkim wskazuje na zdecydowanie niewystarczające działania Uczelni w zakresie wdrażania i funkcjonowania systemu wewnętrznej oceny jakości kształcenia oraz brak sformułowania strategii ocenianej Jednostki (Wydziału).

Szanse

Pośród szans Uczelnia wymienia rozwijanie współpracy międzyuczelnianej oraz możliwość pozyskania finansowania badań ze środków zewnętrznych, a także uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia dr hab. nauk medycznych w dyscyplinie medycyna. Władze Uczelni widzą także szanse w zastosowaniu nowych technologii edukacyjnych (e-learning) oraz dostosowanie przepisów NFZ do Ustawy o udzielaniu świadczeń zdrowotnych i Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, a także poszerzenie współpracy z miastem i regionem oraz pozyskanie środków na budowę nowego obiektu dydaktycznego Centrum Stomatologii

Tak sformułowane szanse Uczelni są zgodne z opinią Zespołu Oceniającego PKA.

Zagrożenia

Jako zagrożenia Uczelnia definiuje niskie płace w szkolnictwie wyższym zachęcające młodą kadrę do poszukiwania dodatkowego zatrudnienia kosztem zaangażowania w prace badawcze, trudności formalne (wynikające z przepisów) utrudniające zwalnianie nieprzydatnych naukowo i dydaktycznie pracowników, zbyt niską dotację na bieżące działania dydaktyczne, niż demograficzny, obniżający się poziom przygotowania kandydatów do podejmowania studiów oraz zubożenie społeczeństwa.

Tak zdefiniowane zagrożenia Uczelni są zgodne z opinią Zespołu Oceniającego PKA.

Zalecenia:

1. Należy rozwinąć system zapewnienia jakości kształcenia na Uczelni i Wydziale tak, aby obejmował wszystkie rodzaje studiów, w tym studia doktoranckie.
2. Wydział powinien rozpocząć publikowanie wyników lub analiz dokonanych badań aby zwiększyć świadomość studentów o ich wpływie na jakość kształcenia.
3. Każdy student powinien posiadać prawo wglądu do programów przedmiotów realizowanych w ramach obranego kierunku studiów. Należy niezwłocznie udostępnić studentom sylabusy przedmiotów. Dobrą praktyką byłoby również umieszczenie powyższych informacji na stronie internetowej
4. Należy podjąć działania w celu zwiększenia liczby dostępnych w bibliotece podręczników, zwłaszcza najistotniejszych egzemplarzy z dyscypliny stomatologii.
5. Z uwagi na charakter kierunku lekarsko-stomatologicznego, należy rozważyć wprowadzenie zajęć z języków w późniejszych latach studiów lub ich powtórzenie, kiedy studenci posiadą wymaganą wiedzę związaną z dziedziną studiów i będą bardziej przygotowani do nauki danych pojęć w języku obcym.
6. Zaleca się niezwłoczne udostępnienie wzoru umowy na stronie internetowej Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego czy też PUM i dostosowanie do obowiązujących w tym zakresie unormowań prawnych.

Przewodniczący Zespołu oceniającego:

Prof. dr hab. n. med. Józef Kobos

W odpowiedzi na raport Zespołu Oceniającego PKA Uczelnia szczegółowo odniosła się do zawartych w raporcie uwag oraz zamieściła szereg załączników.

W odniesieniu do uwagi, że należy rozwinąć system zapewnienia jakości kształcenia na Uczelni i Wydziale tak, aby obejmował wszystkie rodzaje studiów, w tym studia doktoranckie, Władze Szkoły informują, że w dniu 17 grudnia 2014 roku Senat PUM w Szczecinie przyjął dwie nowe uchwały dotyczące jakości kształcenia, które przesyłamy w załączeniu. Uchwałę Nr 144/2014, która wprowadza na Uniwersytecie Politykę Jakości Kształcenia, a realizację zapewnia Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia. Uchwałę Nr 145/2015 Senat PUM wprowadził udoskonalony System Zapewnienia Jakości Kształcenia, który szczegółowo określa cele, zadania i strukturę Systemu. W tym dokumencie szczególnie nacisk położono na udział interesariuszy zewnętrznych, przedstawicieli studentów i doktorantów w pracach Uczelnianego i Wydziałowych Zespołów ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zgodnie z § 6 ust. 1 Uchwały Nr 145/2014 Rektor powołał Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (Zarządzenie Nr 24/2015 – w załączeniu). Obecnie trwają prace nad opracowaniem procedur i wzorów ankiet, które będą wykorzystywane do realizacji zadań Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zaplanowano zakup modułów do systemu informatycznego ProAkademia. Uchwała ta również określa skład i

zadania Wydziałowych Zespołów ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Na jej podstawie Dziekan Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego powołał Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, którego przewodniczącym jest Pełnomocnik Dziekana ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Skład Zespołu został przedstawiony na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 27.01.2015 r. a następnie przekazany pismem na ręce Prorektora ds. Dydaktyki PUM (pismo informujące o powołaniu Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia - w załączeniu). W skład Zespołu powołano także: pełnomocników przedmiotów, przedstawiciela studentów, przedstawiciela doktorantów, pracownika dziekanatu oraz interesariuszy zewnętrznych. Rada Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego PUM na posiedzeniu w dniu 27.01.2015 roku wybrała przedstawiciela do Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (Uchwała Rady Wydziału - w załączeniu). Uczelnia informuje, że w dniu 19.02.2015 roku odbyło się spotkanie Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, podczas którego omówiono wyniki Lekarsko-Dentystycznego Egzaminu Końcowego (LDEK) z lutego 2015 r. Dokonano również przeglądu planów studiów na kierunku lekarsko-dentystycznym pod kątem dokonania modyfikacji planu studiów dla studentów rozpoczynających naukę w roku 2015/2016 zgodnie ze złożonymi sugestiami kierowników jednostek prowadzących dydaktykę. Jednostki, których zmiana ma dotyczyć, zobowiązane będą do modyfikacji sylabusów przedmiotu. Ustalono także miejsce zamieszczania bieżących informacji z przebiegu prac Zespołu na stronie internetowej PUM (Studenci/Dziekanaty/Dziekanat Wydział Lekarsko-Stomatologiczny/Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia).

W odniesieniu do uwagi, że Wydział powinien rozpocząć publikowanie wyników lub analiz dokonanych badań aby zwiększyć świadomość studentów o ich wpływie na jakość kształcenia, Uczelnia wyjaśnia, iż po zakończeniu prac związanych z opracowaniem analiz dotyczących jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015 wyniki zostaną opublikowane w zakładce Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz omówione na spotkaniach ze studentami i doktorantami, a na podstawie uzyskanych wyników podejmowane będą odpowiednie środki naprawcze.

W odniesieniu do uwagi, że każdy student powinien posiadać prawo wglądu do programów przedmiotów realizowanych w ramach obranego kierunku studiów oraz, że należy niezwłocznie udostępnić studentom sylabusy przedmiotów, a także w odniesieniu do uwagi, że dobrą praktyką byłoby również umieszczenie powyższych informacji na stronie internetowej, Uczelnia wyjaśnia, że na stronie Internetowej Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego PUM sylabusy były dostępne w zakładce: Komisja Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i to mogło być powodem, iż część studentów nie dotarła do nich. Strona została przebudowana i obecnie sylabusy dostępne są w zakładce: Studenci/Dziekanaty/Dziekanat Wydział Lekarsko-Stomatologiczny/Sprawy studenckie/Program kształcenia. Uczelnia informuje także, że Sylabusy zostaną również zamieszczone na stronach internetowych zakładów i klinik, które jeszcze ich tam nie umieściły.

W odniesieniu do uwagi, że należy podjąć działania w celu zwiększenia liczby dostępnych w bibliotece podręczników, zwłaszcza najistotniejszych egzemplarzy z dyscypliny stomatologii, Uczelnia wyjaśnia, iż obecnie biblioteka zapewnia dostęp do podręczników dla ok. 20% studentów. Dziekan Wydziału zwrócił się do Dyrektora Biblioteki Głównej PUM o możliwie szybkie zwiększenie liczby podręczników, szczególnie tych najważniejszych, w wypożyczalni i czytelnii. Studenci mają już możliwość kontaktu z biblioteką poprzez serwis społecznościowy Facebook, w celu złożenia zamówienia na podręczniki. Uczelnia zamieściłam także w odpowiedzi list z informacją Dyrektora Biblioteki Głównej informujący,

że księgozbiór został uzupełniony o podręczniki z dyscypliny stomatologia (wykaz tytułów zamieszczono w załączniku).

W odniesieniu do sugestii Zespołu Oceniającego PKA, że z uwagi na charakter kierunku lekarsko-dentystycznego, należy rozważyć wprowadzenie zajęć z języków w późniejszych latach studiów lub ich powtórzenie, kiedy studenci posiadą wymaganą wiedzę związaną z dziedziną studiów i będą bardziej przygotowani do nauki danych pojęć w języku obcym Uczelnia wyjaśnia, że Nauka języków obcych na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie odbywa się na dwóch pierwszych latach studiów. Wprowadzenie programu studiów, w którym piąty rok obejmuje praktyczne nauczanie kliniczne spowodowało, że na pierwszych czterech latach, a szczególnie na roku III i IV studenci realizują bardzo dużo godzin dydaktycznych. W związku z tym niemożliwe jest przesunięcie nauczania języków obcych na lata późniejsze, ale w propozycjach zajęć fakultatywnych na roku III lub IV znajdują się również języki nowożytny na różnych poziomach zaawansowania.

W odniesieniu do zalecenia, że konieczne jest niezwłoczne udostępnienie wzoru umowy ze studentami na stronie internetowej Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego czy też PUM i dostosowanie do obowiązujących w tym zakresie unormowań prawnych, Uczelnia wyjaśnia, iż wzory umowy ze studentami studiów stacjonarnych i niestacjonarnych publikowane są każdego roku na stronach internetowych Dziekanatu PUM w zakładce: Sprawy studenckie, począwszy od września do listopada danego roku. Dodatkowo załączane są w tym samym miejscu Zarządzenia Rektora dotyczące odpłatności za studia oraz Uchwała Senatu PUM w sprawie ustalenia zasad pobierania opłat za usługi edukacyjne świadczone przez PUM. Uczelnia informuje, że wzór umowy ze studentami na stałe został zamieszczony, na stronie internetowej PUM (Studenci/Dziekanaty/Dziekanat Wydział Lekarsko-Stomatologiczny/Sprawy studenckie/kierunek lekarsko-dentystyczny/Wzór umowy o nauczanie).

W odniesieniu do uwag dotyczących Strategii określonej przez jednostkę Uczelnia informuje że na podstawie projektu Strategii Rozwoju Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie na lata 2015-2024 został opracowany projekt Strategii Rozwoju Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego. W załączeniu przedstawiono obszerny dokument, który zamieszczony został na stronie internetowej Dziekanatu. W strategii tej oparto się na analizie SWOT oraz przedstawiono szczegółowe obszary strategii powiązane z misją i wizją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego. W strategii tej odniesiono się do obszarów określonych jako Działalność Dydaktyczna, Działalność Naukowo-Badawcza, Działalność Kliniczna oraz Działalność Administracyjno- Inwestycyjna. Uczelnia wyjaśnia, że obecnie trwają konsultacje wśród całej społeczności Wydziału, które zostaną zakończone 18.03.2015 roku. Po naniesieniu poprawek zgłoszonych przez pracowników, studentów i doktorantów Wydziału, projekt zostanie przedstawiony Radzie Wydziału w celu zatwierdzenia. W Strategii Rozwoju Wydziału uwzględnione zostały studia doktoranckie i podyplomowe.

W odniesieniu do uwag dotyczących wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, a w tym uwagi, że regulamin Wydziałowej Komisji Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia różni się od regulaminu Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Uczelnia wyjaśnia, że wynika to z faktu, że regulaminy na wszystkich czterech wydziałach PUM zostały wprowadzone wcześniej, a na ich podstawie został opracowany regulamin uczelniany, wspólny dla wszystkich Wydziałów.

Uczelnia informuje, że Senat Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie dnia 17.12.2014 r. podjął nowe uchwały Senatu Nr 144/2014 i Nr 145/2014 (kopie Uchwał zamieszczono w załączniku) wprowadzające udoskonalony Uczelniany System Zapewnienia

Jakości Kształcenia, szczegółowo określający cele, zadania i strukturę Systemu. Zgodnie z § 6 ust. 1 tej Uchwały Rektor powołał Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Uczelnia informuje, że Rada Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego PUM na posiedzeniu w dniu 27.01.2015 roku wybrała przedstawiciela do Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Dziekan Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego powołał nowy Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Skład Zespołu został przedstawiony na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 27.01.2015 r. a następnie przekazany pismem na ręce Prorektora ds. Dydaktyki PUM. Obecnie trwają intensywne prace nad szybkim wdrożeniem zadań projakościowych na Wydziale i w Uczelni.

W odniesieniu do uwag dotyczących opisu celów i efektów kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich oraz sprawności i wiarygodności systemu weryfikującego i potwierdzającego ich osiągnięcie Uczelnia wyjaśnia, że program studiów doktoranckich został zweryfikowany, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 01 lipca 2013 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych (poz.841 z 2013 r). Na posiedzeniu Zespołu ds. opracowania programu i planu studiów doktoranckich PUM na rok akademicki 2015/2016, w skład którego wchodził kierownicy Studiów Doktoranckich działających w PUM oraz przewodniczący Parlamentu Doktorantów PUM dokonano stosownych korekt, między innymi obniżających liczbę punktów ECTS do 43, z jednoczesnym zwiększeniem ilości zajęć rozwijających umiejętności dydaktyczne poprzez wprowadzenie przedmiotu fakultatywnego „Psychologiczne aspekty dydaktyki w naukach medycznych”. Program ten został zatwierdzony decyzją Rady Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego PUM z dnia 24 lutego 2015 r. W załączeniu Uchwała Rady Wydziału. Uczelnia informuje także, że w miarę, możliwości, do oferty programowej wprowadzony zostanie specjalistyczny język obcy a minimalna liczba osób do uruchomienia zajęć fakultatywnych zostanie zmniejszona.

Uczelnia informuje także, że w badaniach ankietowych studentów zostaną uwzględnione pytania dotyczące infrastruktury dydaktycznej i naukowej, dostosowania jej do profilu i rozmiaru odbywanych studiów oraz systemu bibliotecznego a także oceny pracy pracowników administracji i biblioteki. Ponadto Rektor PUM powołał Pełnomocnika ds. osób niepełnosprawnych prowadzącego działania, których głównym celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych niepełnosprawnych studentów i doktorantów. Oferowane jest wsparcie w zakresie m.in. zorganizowania dodatkowych zajęć z przedmiotów sprawiających trudność wynikającą z niepełnosprawności, skorzystania z pomocy psychologa czy też udostępnienia na czas studiów sprzętu ułatwiającego uczenie się zgodnie z potrzebą niepełnosprawnego studenta. Informacje o powołanym Pełnomocniku Rektora ds. osób niepełnosprawnych znajdują się na stronie internetowej PUM w zakładce Studenci.

Uczelnia informuje, że za wyposażenie zakładów i klinik odpowiedzialni są ich kierownicy, którzy powinni zadbać o odpowiednią liczbę stanowisk komputerowych. Niestety czasem ograniczenia lokalowe powodują, że nie można zwiększyć liczb tych stanowisk. Istnieje natomiast możliwość pracy w Bibliotece Głównej lub na komputerach osobistych, poprzez dostęp do większości baz internetowych przez zalogowanie w sieci PUM.

W odniesieniu do uwagi, że studenci wyrazili negatywne opinie na temat możliwości uczestnictwa w międzynarodowych wymianach w ramach programu Erasmus i Erasmus +, z powodu ograniczonej liczby ofert oraz różnic programowych, Uczelnia wyjaśnia, że Biuro Wymiany Studentów i Pracowników, które rozpoczęło działalność 23.09.2014 roku czyni starania o zwiększenie liczby ofert. Uczelnia wskazuje, że różnice programowe rzeczywiście

ograniczają studentom możliwość uczestnictwa w wymianie międzynarodowej, ale wynikają przede wszystkim z konieczności realizacji standardów nauczania określonych przez MNiSW i wymaganych efektów kształcenia. Uczelnia podkreśla także, że studenci zobowiązani są do wykonania określonej liczby zabiegów i procedur z poszczególnych specjalności stomatologicznych na każdym z trzech ostatnich lat studiów.

Uczelnia informuje, że podjęła już starania o zwiększenie liczby wykładowców z zagranicy, którzy poprowadzą zajęcia ze studentami w języku obcym i zgodnie z sugestią Zespołu Oceniającego PKA w propozycjach zajęć fakultatywnych na roku III lub IV znajdują się również języki nowożytny na różnym poziomie zaawansowania.

W odniesieniu do uwagi, że studenci nie mają informacji na temat procesu dyplomowania. Uczelnia informuje, że informacje te zostały już uzupełnione na stronie internetowej Dziekanatu Wydziału (Program kształcenia) oraz sylabusy przedmiotów zamieszczone są obecnie na stronie internetowej Dziekanatu Wydziału.

W odniesieniu do naruszenia art. 11 ust. 2 Regulaminu Studiów PUM, Uczelnia informuje, że zgłoszono już konieczność zmiany tego artykułu do Działu Organizacyjno-Prawnego PUM. Prace i konsultacje w szerokim gronie społeczności akademickiej nad nowelizacją regulaminu na rok 2015/16 już trwają.

Ponadto Uczelnia informuje, że Samorzady Studentów i Doktorantów opracowują projekt Kodeksu Etyki Studenta i Doktoranta Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, który określi zbiór wartości etycznych i wynikających z nich zasad postępowania, zgodnie z którymi studenci i doktoranci powinni postępować.

Uczelnia wyjaśnia także, że wzory umowy ze studentami studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na stałe zostały zamieszczone na stronie internetowej Dziekanatu Wydziału, a obowiązująca „Procedura przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków w PUM w Szczecinie” została udostępniona na stronie internetowej Uczelni w zakładce Studenci zapewniając tym samym ogólny dostęp do jej treści. Uczelnia informuje, że zgodnie z sugestią Zespołu PKA do dyspozycji studentów chcących zachować całkowitą anonimowość została udostępniona urna, w której mogą oni składać swoje uwagi, a analizie złożonych uwag władze Wydziału będą podejmować odpowiednie działania naprawcze.

Uczelnia wyjaśnia, że wymóg minimum 20% udziału studentów i doktorantów w składzie Rady Wydziału został już spełniony i Skład Rady Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego uzupełniono o 4 studentów, którzy mogli wziąć udział w posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 24.02.2015 r.

W odniesieniu do uwag dotyczących braku spójności systemu wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia oraz jego zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi Uczelnia wyjaśnia, że Na Wydziale Lekarsko Stomatologicznym PUM w Szczecinie działała Komisja Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia powołana uchwałą Rady Wydziału Nr 1dyd/12/13 z dnia 26.02.2013 roku. Regulamin jej pracy został przyjęty przez Komisję na posiedzeniu w dniu 29.10.2013 roku natomiast 30.09.2014 roku zostało przedstawione Radzie Wydziału sprawozdanie roczne z działania Komisji, gdzie m.in. wymieniono również opracowanie Regulaminu.

Uczelnia informuje, że obecnie obowiązujące przepisy Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości kształcenia są spójne z powszechnie obowiązującymi przepisami. Ponadto Władze Szkoły wyjaśniają, że w Uczelni i na Wydziale podjęto już działania mające na celu jak najszybsze wdrożenie działań projakościowych i procedur służących zapewnieniu oraz doskonaleniu jakości

kształcenia. Obecnie trwają prace nad opracowaniem procedur i wzorów ankiet, które będą wykorzystywane do realizacji zadań Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia posiada swój link na stronie internetowej PUM (zakładka Studenci/Dziekanaty/Dziekanat Wydział Lekarsko-Stomatologiczny/Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia) gdzie zamieszczane będą na bieżąco wszystkie niezbędne informacje. Uczelnia informuje, że do składu Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia powołano interesariuszy zewnętrznych, którzy będą wspierać Zespół w określaniu i ocenie efektów kształcenia.

Uczelnia wskazuje także, że na stronie internetowej Uczelnianego Biura Karier działającego obecnie wspólnie z Biurem Wymiany Studentów i Pracowników uruchomiony zostanie formularz on-line dla pracodawców chcących wyrazić opinie na temat przygotowania absolwentów PUM do pracy zawodowej oraz możliwość umieszczenia ogłoszenia o chęci przyjęcia studenta na praktyki wakacyjne i absolwenta na staż lub do pracy. Uczelnia przygotowuje również rozwiązania informatyczne zapewniające absolwentom, uczestnictwo w badaniu ankietowym monitorującym przebieg ich kariery zawodowej, ocenę poziomu zdobytych kwalifikacji i umiejętności oraz ocenę satysfakcji z decyzji o podjęciu nauki w PUM w Szczecinie. Uniwersytet podpisał także umowę z doradcą zawodowym, który będzie przyjmował studentów i doktorantów potrzebujących wsparcia przed podjęciem pracy.

Uczelnia informuje, że w celu zapewnienia łatwiejszego dostępu do informacji o Uczelni za pośrednictwem strony BIP obecnie wdrażana jest nowa wersja systemu BIP, która niesie ze sobą szereg zmian takich jak: poszerzenie grona redaktorów, zmiana struktury strony, dostosowanie strony dla wymogów osób niepełnosprawnych. Nadzór na zamieszczaniem wszystkich informacji na BIP pełnić będzie Biuro Informacji i Promocji PUM.

Tabela nr 3 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	strategia rozwoju		X			
2	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			
8	przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia			X		